Nepriklausoma LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

Leidžia Kanados Lietuvių Centro Taryba
Published by the Lithuanian League of Canada
Authorized as
second class mail, Post Office Department, Ottawa
ADRESAS:
7722 GEORGE ST., VILLE LASALLE, MONTREAL 32, P.Q. CANADA

Nr. 38 (336) KAINA 10 ct. MONTREAL, 1953 m. RUGSĖJO - SEPTEMBER 30 d. PRICE 10 ct. XIII METAI

Pasaulinė įvykių savaitė

LABAI SVARBUS KANADOS AVIACIJOS IŠRADIMAS.

Berijos pabėgimo paslaptis tonų JAV nesprogusi nuo 2-per savaitę nepaaiškėjo. Vieni teigia, kad Berija pabėgęs į Jugoslaviją pas Tito, kiti, kad jis esąs Ispanijoje pas gen. Franco, treti, kad jis jau Centrinėje Amerikoje ir taip

BERIJOS PABĖGIMAS TEBEREMIAMAS GANDAIS.

Kol kas nieko tikra. Tebelieka įtartina tiktai sovietinė laikysena: Berija koliojamas, bet nereikalauujamas atiduoti teismui, lyg nebūtų kas atiduoti...

TAIKOS KLAUSIMAI NEINA GERYN.

Jau rimtai kalbama, kad Korejoje paliaubos bus nutrauktos. Komunistai jau platina atsišaukimus uždraustoje zonoje. Pabėgęs MIGu kinietis teigia, kad šiauriečiai ruošiasi kariauti. Jis, be ko kita, sako, kad šiauriečių pusėje MIG ais kare skraidė rusai.

Kai taika nesiklijuoja, Vakarai rūpinasi apsisaugoti. Tuo tikslu

AMERIKA SU ISPANIJA SUDARĖ SUTARTĮ,

kuri galios 20 metų. Pagal sutartį Ispanija gauna 226 mil. dol. ir ginklų, o Amerika gauna karo bazes. Ispanija atisakė būti neutrali, jeigu kiltų karas. Eisenhoweris panašią sutartį yra pasirašęs ir su Japonija. Taigi, pasiruošimai, kai tęsiasi netikrumas, daromi visapusiškai.

Ir Kanada šioje srityje, kaip skelbia spauda, bus padariusi savo įnašą. Paslapty laikytas, kol galutinai išvystytas, dabar

SKELBIAMAS DIDELIS KANADOS IŠRADIMAS,

kuris leis sukelti labai efektingai ir patogiai viso kontinento lėktuvų aliarmą, jeigu prasidėtų užpuolimas prieš šį kontinentą. Išradimo smulkmenos neskelbiamos, bet pažymima, kad išradimas tuo labai svarbus, kad, pavojaus atveju, iškarto būtų paskelbtas parengties šauksmas visame kontinente, visose lėktuvų bazėse vienu kartu.

EUROPOS TARYBA STRASBURGE,

siekdama saugumo, kuri patvirtintų taiką, priėmė rezoliuciją, pasisakančią už 4-rių Didžiųjų užs. reik. min. konferenciją, kurioje būtų sutartos Vokietijos ir Austrijos taikos sutartys. Bet... vilčių nėra.

PRANCŪZIJOS PREMJERAS LANIELIS

pareiškė, kad Vokietijos įėjimas į Europos gynimo armiją galimas tada, kai bus išspręsti kiti svarbūs klausimai, kaip Saaro ir tt.

ITALIJOS PREMJERAS PELLA

6-šių konferencijoje Romoje pasisakė už Europos suvieniji mą.

Pasitraukęs iš Lenkijos delegacijos JTO narys M. Korovič JAV kongresui davė parodymą ir pasakė, kad Lenkijos žmonės visi prieš sovietinę okupaciją, bet ten viskas daroma Maskvos įsakymais.

— JAV senatorius Nolin, lankydamas Indijoje Karači, pareiškė, kad kolonijų politika jau atgyveno savo laikus ir nesugrįš, o Azijos tautos turi gauti visas laisves.

— Karl Mann, atsilankęs ryšių Vokietijoje ir pamatęs ten gyvenimą ir jo tvarkymą, nutraukė su komunistais ryšius.

— Nurnberge išmontuota 2 jo karo bomba. Du darbininkai, rizikuodami gyvybe, ėmėsi ją išmontuoti. Tuo metu visame mieste buvo sustojęs judėjimas, nes buvo manoma, kad ji gali sprogti, bet viskas pasibaigė laimingai.

— Iš rytinės į vakarinę Vokietiją jau perbėgo 3.000 liaudes policinnkų.

— Rusai vėl paleido 400 vokiečių karo nelaisvių.

— Vakarų Europoje vyksta didžiuliai NATO kariuomenės manevrai.

— JAV darbo ministeris Durkin pasitraukė iš pareigų, nes jo sutarto darbininkus liečiančio, įstatymo pakeitimų Eisenhoweris nesutikęs tiekti. Durkin buvo vienintelis demokratas Eisenhowerio valdžioje. Jo išėjimas rodo, kad respublikonai darbininkams yra nepalankūs.

— JAV atstovų rūmų narys Ch. J. Kerstenas su savo palydovais lankėsi Italijoj, Šveicarijoj, Berlyne. Rugsėjo 20—21 dd. lankosi Bonoje ir Amerikiečių Aukštojo Komisaro Vokietijai įstaigoje. Į Boną išvyko VLIKo ir V. T. vadovybė su atitinkamais tarnybų valdytojais, taip pat Vokietijos krašto valdybos pirmininkas Pr. Zundė ir estų bei latvių laisvinimo veiksnių atstovai.

— Rugsėjo 2 d. BALFas pakrovė į laivą SS Baby Brovig 43.000 svarų sviesto, 29. 885,00 vertės, Europoje esantiems tremtiniams šelpti. Ši parama yra gauta iš Amerikos valdžios BALFo valdybos rūpesčiu.

— Ryšium su laimėtais rinkimais Vokietijos kancleriui Adenaueriui prof. M. Krupavičius pasiuntė Lietuvos Krikščionių Demokratų Partijos vardu sveikinimo telegramą. Adenaueriui telegramą, sveikindamas su laimėtais rinkimais, pasiuntė ir Lietuvos Ūkininkų Sąjungos pirmininkas Dr. P. Karvelis.

Svrbus priešbolševikinis aktas Urugvajuje

NEPRIKLAUSOMAI LIETUVAI IŠ MONTEVIDEO.

Sov. Rusijos pavergtų tautų ateiviai, pasikvietę urugvajiečius, suruošė aktą, per kurį pasisakyta, kokios skriaudos yra padarytos ir daromos bolševikų užgrobtuose kraštuose ir dėl jų nepriklausomybės atgavimo.

Buvo sušauktas pavergtų tautų ateivių susirinkimas ir, dalyvaujant urugvajiečiams, ateivių draugams, buvo išrinktas komitetas minimo akto organizatoriumi. Jo pirmniinku tapo pakviestas lietuvių bičiulis Sr. J. P. Martinez Besetche, Demokratinio Liet. - Urugvajiečių Alijanso ir antitotalitarinio sąjūdžio pirmininkas.

Rugsėjo 5 d., po didžiosios Urugvajaus spaudos ir veik visų radijo stočių šio akto ruošimo garsinimo, jis įvyko didžiausiu pasisekimu.

Jau prieš paskelbtą akto valandą Urugvajaus Kultūros Rūmuose, Atenes Le Montevideo, ėmė rinktis įvairiausių tautų ateiviai, o taipgi urugvajiečiai. Pradedant galtonplaukiais europiečiais ir baigiant kavinės spalvos Azijos kinais, buvo matyti senelių, lazda pasiremiančių ir mokyklinio amžiaus vaikų. Moterys ir vyrai įvairiausių tautybių, rasių ir religijų: albaniečiai, armėnai, bulgarai, čekoslovakai, estai, latviai, lenkai, lietuviai kinai, kroatai, rumunai, serbai, šiaurės vokiečiai, ukrainiečiai, vengrai etc. Lietuvių publikoje buvo matyti įvairių politinių pažiūrų tautiečių.

Garbės prezidiumo vietas užėmė pagarsėję urugvajiečiai kovoje su bolševizmu ir kiekvienos Sov. Rusijos pavergtos tautos delegatas su savo tautine vėliava ir sargyba. Į garbės prezidiumą taipgi buvo pakviestas Lietuvos ministeris Dr. Kazys Graužinis.

Perpildytoje publikos milžiniškoje salėje programa pradėjo Urugvajaus tautos himnu, kurį sugiedojo žinomas Corax urugvajiečių choras, vadovaujamas direktoriaus Gonzalez Prado.

Organizacinio komiteto pirmininkas J. P. Martinez Bersetche, pasakė išsamią kalbą. Pagaliau pasakė kalbas, pagal abėcėlės tvarką pavergtų tautų atstovai: armėnai, bulgarai, estai, latviai, lenkai, lietuviai, kinai, kroatai, ukrainiečiai ir vengrai. Labai gražią ir nuoširdumo kupiną kalbą pasakė prof. Albertas Rusconi, pabrėžęs, jog reikia energingesnės akcijos, ne vien gražių kalbų.

Visų kalbose buvo nušviesta pavergtų tautų kančios ir reikalavimas jų laisvės.

Lietuvą atstovavo Albinas Gumbaragis ir savo kalboje, tarp kitko pareiškė:

„Prieš 13 metų Lietuva buvo užpulta raudonosios armijos, užimta ir sunaikinta. Jos brangiausi sūnūs vieni buvo įkalinti, kiti ištremti, dar kiti iššudyti. Nuo šių dienų taikiame ir progresyviame krašte bolševikai įvedė terorą ir mirtį. Lietuva lieja kraują, bet savo sūnų herojizmo dėka kovoja ir nemirs. Jos moterys veda kovą už savo šeimos židinį, jos vyrai kovoja iš miškų, kaip partizanai. Lietuviai kovoja prieš savo pavergėją, tiek viduj, kaip užsienyje".

„Kovojame visame pasaulyje. Taip pat kovojama iš šios nuoširdžios žemės. Ir keliame savo protesto ir pasmerkimo žodį prieš kriminališkąjį okupantą iš šių Laisvės Rūmų, kas yra Atenes de Montevideo.

„Lietuviai! Ir visi pavergtų tautų piliečiai, junkimės prieš bendrą priešą ir rikiuokimės į kovos gretas!

Laisvė visoms pavergtoms tautoms! Laisvė visiems vergaujantiems žmonėms! Laisvė!!!"

Publika lietuvio kalbą palydėjo grausmingais aplodismentais.

Akto užbaigai buvo priimta rezoliucija, kurioje Urugvajaus delegatai JTO prašomi visomis progomis remti Rusijos pavergtų tautų išlaisvinimą.

Po kalbų buvo choro sudainuotos trys laisvės dainos.

Sekančią dieną, visa Montevideo didžioji spauda pasirodė su didžiuliais įvykusio akto paveikslais ir plačiais aprašymais bei palankiais komentarais už pavergtų Sov. Rusijos tautų laisvę, o populiariausias rytinis Montevideo dienraštis „El Pais" ir vakarinis „El Plata" patalpino paveikslą lietuvių delegato Albino Gumbaragio, „Nepriklausomos Lietuvos" bendradarbio, kuris buvo šio akto iniciatorius.

A. Devenis.

Pabėgęs lenkų leitenantas P. Jarecki Kanadoje

„NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS" BENDRADARBIO PASIKALBĖJIMAS SU MIGU PABĖGUSIU IŠ LENKIJOS LEITENANTU JARECKIU IR JAV KONGRESMANU O'KONSKIU.

Šį pavasarį, rusiškuoju MIGu iš Lenkijos į Daniją pabėgo iš Lenkijos P. Jarecki. Jo pasprukimas su naujausio modelio rusišku lėktuvu, buvo sukėlęs gan didelę sensaciją. Lenkai, rusų spaudžiami, buvo sulaikę šešis danų laivus, reikalaudami ltn. Jareckio ir lėktuvo grąžinimo. Lėktuvas buvo grąžintas, o leitenantas atvyko į Ameriką. Pakeliui į JAV, jis lanko Kanadą.

Rugsėjo 22 d. lydimas Amerikos kongresmano A. E. O'Konski, ltn. Pr. Jarecki lankėsi Hamiltone, kur buvo priimtas miesto savivaldybėje, turėjo pasikalbėjimą per radiją ir lenkų veteranų salėje padarė pranešimą apie dabartinį Lenkijos gyvenimą ir savo pabėgimą. Čia jį ir trumpai suminėsiu.

Dabaritnės Lenkijos gyvenimo sąlygos diena dienon eina blogyn: darbininkas uždirba iki 800 zlotų, inžinierius ar daktaras iki 1000—1500. Svieto kaina 60 zlotų už kg (prieš metus 30 zl.), mėsos — 30, kostiumas vyriškas (tik ne toks kaip Kanadoje! — pareiškė ltn. Jarecki) — iki 2000 zlotų.

Motinos, norėdamos savo vaikams gauti pieno, į „eilutę" sustoja 4 val. ryto, kadangi pieno, skirto išdavimui, užtenka 1 val. Atėjusios vėlian — jo negauna. Visas maistas yra pagal korteles. Mokyklose, vaikams parodomi nauji batai ir teiraujamasi, ar tėvai neklauso „bum, bum..." (Londono radijo pertraukos ženklas, bubno dūžiai — Kbr.). Atsakius teigiamai, tėvai suimami, o vaikas dovanų gauna batus. Kariuomenei visą laiką „kalama" yra apie amerikiečių bazes Danijoje, Švedijoje ir Norvegijoje. Ji yra laikoma parengtyje. Nakties metu dažnai daromi aliarmai: tenka išsėdėti lėktuve 2—3 val., tačiau jokio „užpuilimo" nesulaukiama. Einant į miestą, tenka knygoje įrašyti, kur kiekvieną valandą būsi.

Turėdamas radijo aparatą, ltn. Jarecki klausėsi žinių iš BBC, Voice of America, Free Europa ir čia jam kilo pabėgimo mintis. Tiesa, savo pabėgimą jis buvo suplanavęs 1953 apie sausio mėn., tačiau sužinojęs, kad vasario mėn. į Lenkiją bus atsiųsti naujieji rusiški MIG lėktuvai, savo pabėgimą nutarė atidėti ir įvykdė kovo 10 d.

Ir taip rytą, pakėlęs sparnus su eskadrile mokomąjam skridimui į Vokietijos pusę, nuo Kolobrzego (vok. Kolberg —Kbr.), staiga pasuko į Bornholmo salą. Per radiją, išgirdęs įsakymą grįžti, tačiau šaltai atsakęs... kad skrendąs Stalinui vaistų parvežti (tuo laiku sirgo Stalinas — Kbr.). Nors buvo šaudoma, tačiau laimingai pasiekęs salą ir nusileidęs. Po 13 dienų gavo pabėgėlio teises.

Po pranešimo, lenkų parapijos salėje, kviestiems svečiams buvo suruošta vakarienė, kurios metu, Jūsų laikraščio Hamiltono korespondentas, kreipėsi į ltn. Pr. Jareckį su keliais klausimais, į kuriuos jis mielai atsakė:

— Ar Jūs skraidėte tik Lenkijos teritorijoje, ar teko pasiekti ir kitus aerodromus, kaip pav., taip vad. Sovietinės Lietuvos?

— Skraidžiau tik Lenkijoje.

— Ar teko ką nors išgirsti apie gyvenimą Lietuvoje?

— Tik iš spaudos.

— Ar politiniai vadovai Lenkijoje yra rusų tautybės ar lenkų? .....

— Daugiausia lenkų, bet visi jie širdyse yra dideli lenkų patriotai. Iš man pažįstamų tik 2 buvo „užkietėję' komunistai. Visi kiti jais tapo vien tik dėl geresnio gyvenimo, nors pav., kai kuriems jų pritrūkdavo pinigų ir pas mane juos skolindavosi.

— Kaip buvo aiškinamas amerikiečių lėktuvo numušimas ties Liepoja?

— Rusai aiškino, kad amerikiečiai norėjo parsivežti karišku duomenų. Bet „mūsų" (suprask rusų) lėktuvai buvo greitesni ir amerikiečių lėktuvą numušė.

— Kokį įspūdį Tamstai padarė Amerika?

— Čia tik mano akys atsivėrė. Apie darbininkų mirimus iš bado Amerikoje, jų sunkų gyvenimą, dalinai tikėjau. Štai kokia yra stipri rusiška propaganda!

Į USA kongresmaną, didelį lietuvių draugą, O'Konskį (kalbantį gerai lenkiškai), taip pat buvo kreiptasi su klausimais, į kuriuos šis didelis pavergtųjų tautų užtarėjas mielai atsakė.

— Ką galėtumėte pasakyti dėl Kersteno rezoliuucijos?

— Tai yra didelis lietuvių laimėjimas, kuriuo turi džiaugtis ir kitos pavergtos tautos. P. Kerstenas yra dabar išvykęs į Europą, tačau jo kelionė yra daugiau turistinio pobūdžio ir supažinimo su lietuviais vekėjais. Visi tyrimai bus pravesti Amerikoje.

— Ar Jūs tkite, kad Berija pabėgęs?

— Perdaug fantastinė žinia ir ją kol kas priimu su rezervu. Tačiau jeigu tai būtų tikrovė, labai džiaugčiausi.

Nuoširdžiai padėkojęs abiems svečiams už atsakymus, pagalvojau: kodėl mes neįsteng iame į Kanadą atkviesti mūsų pabėgusių žvejų!? Juk tai daug patarnautų Lietuvos laisvinimo reikale šiame krašte!

Kbr.

Red. pastaba. Buvo rūpinamasi žvejų atsilankymu Kanadoje, deja, jie negavo leidimo, o turėdami vienam kartui įvažiavimo vizą ir laukdami specialaus įstatymo, kuriuo jiems būtų suteikta JAV prieglaudos **teisė, jie nerizikavo čia vykti.**

Zinios įš New Yorko

ALENA DEVENIENĖ IŠVYKSTA Į EUROPĄ

Pagerbtas Kipras Bielinis.

Žymiajam socialdemokratų veikėjui Kiprui Bieliniui suka ko 70 metų amžiaus. Pagerbti jo žilą galvą ir jo darbuotę, rugsėjo 26 d. New Yorke buvo suruoštas tam tikslui subuvimas, kuriame dalyvavo, be socialdemokratų, kaip rengėjų, ir Valst. Liaudininkai, Ūk. Partijos ir Laisvės kovotojų žmonės.

Specialiai į pagerbtuves iš Bostono buvo atvykęs „Kelei vio" red. Dr. J. Sonda ir iš Čikagos J. Vilkaitis. Be šių, plačiau jubiliatą būdino ir sveikino prof. St. Kaminskas, gen. kons. J. Budrys, LVLS pirm. J. Audėnas, Ūk. Partijos V. Sidzikauskas, LK p. Alksninis ir kiti. Jubiliatui linkėta geros sveikatos ir nenuilstamos darbuotės (mes jungiame savo sveikinimus. Red.).

— Spalio m. 8—11 dd. Hagoje, Olandijoje, įvyks European Movement — Europinio judėjimo kongresas. Šios tarptautinės organizacijos tikslas yra siekti taikos, sujungiant Europos kraštus į suvienytas valstybes.

Alena Devenienė šiame kongrese atstovaus Tarptautinę Valstiečių Sąjungą, kaip tos organizacijos viena vicepirmininkų. Tarpatutinės Valstiečių Sąjungos buveinė yra Washingtone. Šiai organizacijai priklauso 12 agrarinių valstybių, esančių už geležinės už dangos, kurių tarpe ir Pabalti jo kraštai.

A. Devenienė, būdama Europoje, dar nuvyks į Angliją ir Vokietiją. Ten, kaip BALFo centro valdybos vicepirmininkė, aplankys BALFo įstaigas ir kitas šolpos organizacijas. Taip pat susipažins ir su tremtinių gyvenimu bei padėtimi ir dabartinėmis jų problemomis. A. Devenienė išvyksta rugs. 29 d., į Ameriką numato grįžti spalio pabaigoje.

— Rugs. 30 d. į Europą, Haagoje įvykstantį Žaliojo Internacionalo kongresą, išplaukia IPU, BALFo ir LVLS vicepirmininkė Alena Devenienė, kuri, be to, lankys lietuvių kolonijas Vokietijoje ir lankysis VLIKe.

— Žurnalistas Henrikas Blazas jau pradėjo dirbti Valstiečių Internacionalo leidžiamo žurnalo redakcijoje, redaktoriaus darbą, New Yorke.

— Kersteno rezoliucijos vykdymo komisija jau pradėjo apklausinėjimus. New Yorke apklausinėti Dr. Devenis, J. Audėnas ir kiti keli asmens. Jų parodymai įrašyti į plokšteles.

— Nemažu susidomėjimu Didžiojo New Yorko ir apylinkių lietuviai, kiek girdėti, laukia Lietuvos operos solistės E. Kardelienės ir pianisto K. Smilgevičiaus koncerto, kuris įvyks New Yorke, Irving School, Irving Place ir E. 16th Str., pačiame New Yorko centre. Koncerte žada atsilankyti kompozitoriai Banaitis, Bacevičius, Žilevičius, kurių kūrinius E. Kardelienė išpildys, taipgi jos profesorė V. Grigaitienė, kiti muzikai, jų kolegos ir kt.

Jūsų kor.

KAS SVARSTYTA PARYŽIUJE

Rugsėjo 12—14 dd. buvo susirinkusios Paryžiuje Komisija rinkti medžiagai, reikalingai Lietuvos Nepriklausomybės bylą ginant, ir Organizacinė Komisija Lietuvių Politinei Konferencijai šaukti.

Pirmosios Komisijos posėdžiuose dalyvavo jos pirmininkas LDŠ S. Lozoraitis ir kt. Komisija nustatė pirmąsias darbo gaires.

Org. Kom. Konferencijos organizavimo darbui Komisijos pirmininkas K. Žalkauskas sušauks kitą posėdį

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Redaktorius Jonas Kardelis
Redaguojama bendradarbiaujant Redakcinei Kolegijai.
7722 George Str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada
Telefonas: HEmlock 7920.

Prenumerata metams:		Yearly Subscription Rates:	
Kanadoje	$ 5.00	Canada	$ 5.00
Amerika ir P. Amerika	$ 5.50	America & S. Amerika	$ 5.50
Visur kitur	$ 6.00	Other Contries	$ 6.00
Teksto eilutė	ct. 0.15	Pajieškojimų kaina	$ 1.00

Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba sm. pašto ž.)
Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

Neišnaudojamos galimybės

Mes gyvename labai didelia me (lygiame visai Europai), labai turtingame, labai svetingame ir labai mums palankiame krašte, kuris mums teikia tiesiog neribotų galimybių ir gražiausių ateities perspektyvų. Pabrėžtina — nepaprastai palankiomis mums sąlygomis.

Deja, mes nemokame tų galimybių išnaudoti, nors jos mums suteiktos, jei taip galima pasakyti, pagerintų darbo ir gyvenimo sąlygas.

Čia pat reikia pastebėti, kad tos sąlygos lygiai yra įsidėmė tinos ir vertingos bet kur gyvenančių lietuvių, ypač jaunimoo.

Dabar, kai prasideda mokslo metai, yra pagrindo atkreip ti dėmesys į mokslo sritis, kurios vis dar nesusilaukia verto dėmesio.

Štai, prie Montrealio Universiteto veikia vadinamas Sla vistikos Institutas, prie kurio yra įkurtas Lituanistikos skyrius. Tai yra vienintelis visame pasauly šios rūšies skyrius, nes jame studijuojant diplomanius darbus arba darbus magistro ir doktorato laipsniui gauti galima rašyti lietuvių kalba.

Maža to, lietuvių kalba Montrealio universitete, jo Lituanistikos skyriuje, galima gauti brandos atestatus, laikant egzaminus lietuvių kalba ir pagal Nepriklausomos Lietuvos gimnazijų programą.

Ir dar daugiau. Štai Montrealy susidarė Augštesnieji Li tuanistikos kursai arba mokykla. Jeigu šie kursai arba mokykla turėtų pakankamai mokinių, jie būtų mielai prijungti prie Montrealio Universiteto ir galėtų išdavinėti Bakalauro diplomus, kaip tai daro kolegijos. Tai būtų kaip naturalus papildymas prie Montrealio Univeristeto Slavistikos Instituto Lituanistikos skyriaus.

Visai yra tikra, kad jeigu Lituanistikos skyrius turėtų nors minimalų skaičių studentų, jis būtų išvystytas į visai savarankų Montrealio Universiteto Lituanistikos Institutą. Tai juk didžiulis būtų lietuvių atsiekimas, kuris jiems sudarytų nepaprastų lengvatų ir suteiktų naujų galimybių

Kas pastebėtina, Lituanistikos mokykloje mokslas nemokamas ir vyksta tiktai šeštadieniais. Taigi sąlygos — pa lankiausios.

Gal kas mano, kad šis Montrealio Universiteto Lituanistikos skyrius baigti nėra prasmės, nes ką gi čia Kanadoje nuveiksi su lietuvių kalba, kuria tebevartoja tiktai nežymus jos gyventojų skaičius?

Toks galvojimas yra labai klaidingas. Studijuojant šiame skyriuje, yra visos galimybės eiti plačiai Universitete pasirenkamą specialybės kursą. Čia ir kalbas galima išmokti. Čia ir kitus humanitarinius dalykus galima studijuoti ir gauti diplomus. O baigus šį skyrių, galima gauti valstybines tarnybas. Štai, pirmasis lietuvių kalba gavęs Montrealio Universiteto diplomą p. Truska to pat universiteto yra pakviestas bibliotekininku. Šio skyriaus diplomai atidaro galimybes dirbti Kanados ministerijose, atstovybėse, konsulatuose, prekybos įmonėse, mokyklose ir tt.

Žodžiu, mes čia turime, vien šį sektorių panaudoję, begales galimybių. Deja, mes permažai į tai kreipiame dėmesio, permažai domimės, esame abejingi, ir daug galimybių, kurios mums sudarytų geresnį, lengvesnį ir patogesnį gyvenimą, mes praleidžiame pro šalį ir, daugeliu atvejų, skurstame, skundžiamės nesėkme ir kankinamės.

Plačiau atverkime akis, plačiau apsižvalgykime ir pasinaudokime tuo, ką mums duoda šis kraštas, ypač — didžiausis Kanados miestas Montrealis, kuris ypatingai yra mums palankus.

J. Kardelis.

VILNIAUS RADIJA KLAUSANT

CHRUŠČEV REIKALAUJA GRIAUTI LIETUVOS VIENKIEMIUS.

Malenkovo svainis Chruščev savo kalboje „dėl priemonių socialistinių sąlygų žemės ūky je išvystyti“ puolė Lietuvą, Latviją ir Estiją už šiose valstybėse vienkiemių griovimo vilkinimą. Jis sako: kad dviejų nuomonių čia negali būti: vienkiemius reika likviduoti ir vergus suvaryti į „bendrakolūkines gyvenvietes“.

Kadangi kitose savo kalbos vietose Chruščev žemės ūkių agronomų reikalingumą panei gė, tuo jis įspaudė vadžias į kolchozuose apgyvendintų ru sų rankas neribotai sauvalei.

Šiandien visam krašte, po kalbos, MTS direktoriai pradėjo šaukti susirinkimus ir reikalauti dar daugiau duoklių okupantui. Kaip žinom, ligšiol tarp kolchozų valdybų ir MTS direktorių vyko tikros kovos. Nors šias kovas visuomet laimėdavo MTS direktoriai, nes jie kone visi rusai yra, bet vis tik kolchozų valdybos, ypač jei jose dirbdavo patyręs ogronomas, kai kur pajėgdavo iš gelbėti vieną kitą saują ūkio gaminių kolchozininko naudai. Po Chruščevo kalbos pilnu kolchozo savininku pasijuto esąs MTS direktorius.

Spygauja raudonosios propagandos narkomanai...

Šiemet Lietuvoj vasara atmintimi buvo reta: visur lijo kasdien ištisas savaites, praplyšę debesys nuplovė ištisus javų plotus, iktur — savaites nepasirodė lietaus lašo, nuo sausros išdegė pasėliai. Bet Vilniaus radijas šiandien spygauja apie „kvepiančius javų perpildytus aruodus“. Lietin gose apylinkėse, teisybė, užau go gerai agurkai, bet jų negalima išvežti į Rusiją, greit genda, tai suverčiama vietos turgavietėse. Radijo vadovybė siuntė į Vilniaus turgavietes reporterius ir pirkėjus pasikalbėjimams. Ten susitikę, stebėjosi agurkų krūvomis ir visai Lietuvai per radiją šaukė: „Ar girdėjote, kad kada Lietuvoj būtų galima buvę gauti už 40 kap. visą kilogramą aiurkų?“ Čia, matyt, kalta atminties atrofija, kitaip ir idiotinio proto laipsnio galvai nesunku prisiminti, kad gero derliaus metu Lietuvoj už pusę lito galima buvo pirkti vi są kapą agurkų.

Mokosi jau kas ketvirtas...

Rugsėjo pradžioj, kaip ir kas metai, radijas pradėjo pasakoti seną pasaką, kad į mokyklas grįžo šventadieniškom nuotaikom 500.000 jaunimo, praleidusio atostogas ekskursijose, vasarvietėse ir panašiai. Faktinai šiemet taip buvo: nuo ryto iki vakaro mokiniai praleido tarp bulvių, rinkdami Kolorado vabalus. Jei kiek laiko atitrūkdavo, tokius tėvai pasiųsdavo su krepšiukais daržovių į miestus, kurias nuo savęs nutraukdavo iš to sklypelio, kurį okupantai teikėsi palikti asmens naudojimuisi. Per dieną saulėj kepę, vaikai grįždavo namo, parnešdami kelis rublius ar kilogramą druskos.

Vilkijos r. komjaunimo sekretorius Valatkevičius savo žinioj turi 3 vid. mokyklas, 12 septynmečių ir nesukaitomą daugybę pradžios mokyklų su 3480 mokinių ir 180 mokyklų. Dauguma mokytojų daug mokytesni už Valatkevičių, nes yra baigę augštuosius mokslus.

Bendrai, atrodo, kad neužilgo visos Lietuvos gyventojai atsidurs mokyklos soluose. O kad tai būtų „buržujų“ laikais įvykę, tai būtume sutaupę mokyklos rūpesčius bolševikams...

Vasaroti reikia siųsti visus...

Antai, sako, šiemet vasarvietėse ilsėjosi 30.000 „T. Lietuvos darbuotojų“. Tai liečia visokius emvedės pakalikus, partinius paskalūnus. Darbininkas retai turi progos kur pasilsėti, tai pripažįsta ir radijas, nes vos vieną kitą fabriko darbininką sumini vasarojus vasarvietėse. Eidukevičiaus vardo odų fabriko darbininkas P. Sviras gyrėsi vasarojęs Birštone, kur jo sveikata rūpinęsi geriausi kurorto gydytojai. (O ką gydo blogiausi gydytojai?). Grįžęs iš kurorto Sviras nejučiom išpildo 2 darbo normas, tą patį pastebėjo ir pas savo kaimyną, vasarojusį Palangoj. Išvada aiški: vasarą reikia į vasarvietes pasiųsti visus gyventojus, tuomet savaime padvigubės darbo našumas...

Tetrūksta ministerijų .. ministerijos...

Rugsėjo 22 d. pranešimu, Lietuvoj įsteigta naujai maisto prekių ministerija, plataus vartojimo prekių ministerija ir tarybinių ūkių ministerija.

„Gavo“.

Lietuvos kino studija (Vilnius— Žvėrynas) gavo iš „brolišku“ respublikų galingą garsų įrašymo aparatą, kuris įgalins pagaminti komediją „Oi, grybai, grybai“ ir „Kalvio Ignoto teisybę”. Paskutiniam filmui scenarijų ruošia Valsiūnienė ir Janušytė. Buržuaziniais laikais, sako ta proga, niekas nesiuntė aparatų, tai nė garsinių filmų neturėjo. Dabar, atrodo, tiek rodoma filmų, kad kinų salės tuštutėlės yra, vadinas, filmų skaičius pralenkė gyventojų skaičių.. O ir publikos skonis filmų atžvilgiu tiesiog nepateisinamas: ana, prieš kelius metus atvežė iš užsienių „Tarzaną“, tai jau kad puolė minios prie kasų, lūžo kaulai, lūžo durys. Kas spėjo pamatyti, tas savaites kritikavo... Tą patį „Tarzaną“ nepriklausomybės laikais žmonės, teisybė, irgi lankė, bet bilietų niekam nepritrūko. Ir matę tą filmą tuoj užmiršdavo, o dabar, Vilniuj po „Tarzano“:

— Ar girdėjai?

— Na?

— Gavo Trazano trečią dalį — Tarzanas džiunglėse organizuoja kolūkį...

— Girdėjai naujausia?

— Nagi, kas sakyk!

— Gavo naują filmą: Tarzanas—kolūkio pirmininkas...

— Rugsėjo 19 d. Vilniuj įvyko Račiūno operos „Marytė“ (Melnikaitė) premjera.

„JŪSŲ REIKALAS YRA MŪSŲ REIKALAS“, —

pareiškė Baltų Tarybai JAV atstovų rūmų narys Kerstenas

Rugsėjo 2 d. Baltų Taryba buvo susirinkusi posėdžio, į kurį atsilankė ir JAV atstovų rūmų narys Ch. J. Kerstenas. Posėdyje iš estų dalyvavo buvęs estų užsienio reikalų min. Selters ir ats. pulk. Jakobsenas, latvių min. R. Liepiņš, ats. gen. Skaistlauks ir latvių bendruomenės Vokietijoje centro tarybos pirmininkas A. Šlidė ir lietuvių — VT pirmininkas K. Žalkauskas ir URT valdytojas Dr. P. Karvelis. Dalyviai svečią supažindino su padėtimi jų pavergtose tėvynėse ir jų bendras pastangas išlaisvinti. Į baltų sveikinimus ir ta proga pareikštus lūkesčius Kerstenas atsakė kalba, kurią čia ištisai dedame:

— Man labai malonu susitikti su kiekvienu iš Jūsų, atstovaujančiu Baltų Tarybai. Taip pat esu labai dėkingas Jums, pone Selteri, už Jūsų pareiškimą, kuriam aš visiškai pritariu. Aš esu įsitikinęs, kad **bolševikiniai sovietinio Maskvos režimo nusikaltimai tautoms buvo pradėti Baltijos valstybėse. Bent mažų mažiausia jos buvo pačios pirmosios pavergtųjų tautų serijoje,** į kurią vėliau pateko Lenkija, Vengrija, Čekoslovakija, Rumunija ir kitos, net ir Kinija. Pravesti Pabaltijui pavergti metodai buvo vėliau panaudoti ir kitur. Mūsų Amerikos Kongreso Tyrinėjimasis Komitetas kaip tik ir nori parodyti, kad Pabaltijo tautų pavergimo būdai buvo Sovietų panaudoti vėliau kitoms tautoms pavergti. Mes tikimės galėsią parodyti, koks yra gyvenimas Sovietų vergijoje. Nėra jokios abejonės tiems, kurie yra susipažinę su komunistinės agresijos ir komunizmo užtrauktos vergijos faktais, kad gyvenimas Sov. Sąjungoje yra priešingas žmogaus prigimčiai. Nėra abejonės, kad Leninas, Marksas ir Stalinas siekė, kaip dabar Malenkovas, iškreipti žmogaus prigimtį. Jie siekia perdirbti žmogų, kurį sutvėrė Dievas, mano ir Jūsų Dievas, kaip būtybę su dvasinėmis vertybėmis ir pavestą amžinajai paskirčiai. Jie siekia paversti žmogų tiktai medžiaginiu šioje žemėje trumpai tegyvenančiu gyvuliu, nepripažindami jokių teisių. Žmogus ten tėra tiek vertas, kiek jis tinka valstybei, tik sovieti nei agresijai plėsti. **Mes esame įsijungę į kovą, kuri gal yra pati didžiausia žmonijos istorijoje.** Visi tai žinome. Jūs tai žinote net geriau nei aš, todėl esu Jums didžiai dėkingas, kad Jūs ateinate į pagalbą, padėdami iškelti aikštėn Sovietų agresijos ir gyvenimo Sovietų vergijoje faktus. Aš tikiu, kad **jei pasaulis, esantis už komunizmo ribų, pradėtų suprasti, ką visa tai reiškia, tai žmonija paklitų iš pasibaisėjimo ir padėtų sunaikintinti komunistinį sąmokslą.** Tiesiog neįtikima, kad Vakarų Europos žmonės, žmonės, kurie gyvena prie pat geležinės uždangos, neatrodo visiškai suprantą, ką komunizmas reiškia. Politinėje karyboje svarbus uždavinys yra panaudoti auklėjimą, žinojimą ir tiesą. Mūsų kova, kuri gali trukti ilgai, bus politinės karybos kova. Nors gal mes ir neišvengsime, tačiau neturėtų įvykti visuotinis trečiasis pasaulinis karas, kuriame viena pasaulio pusė kovotų prieš antrąją. Turėtų būti galima, kad mes iš šalies galėtume sujungti savo rankas per spygliuotas vielas su žmonėmis anapus geležinės uždangos ir tuo būdu **nusikratyti** komunizmo konspiracija. Jei mes atsisakytume Pabaltijo tautų ir kitos tautos užmirštų jas visiškai, tai tada, kaip Jūs pareiškėte, Molenkovas ir kt. komunistiniai diktatoriai eventu aliai galėtų pravesti jas savo tolimesnių agresijų įrankiais.

Dar kartą dėkoju Jums ir reiškiu viltį sulaukti Jūsų talkos, nes **Jūsų reikalas yra ir mūsų reikalas, tai juk pačios laisvės reikalas. Tai visos žmonijos reikalas.** Mes tikimės galėsią parodyti, kad komunistai efektyviai naikina religiją ir kultūrą, išprievartauja ir mokyklas ir auklėjimo sistemą, kad jie visiškai sutrempia visuomenės branduolį — šeimą. Turėdami visa tai galvoj, mes tikimės galėsią toje srityje panaudoti propagandą, paremtą tiesa. Mes galėsime susijungti kovoje, kad išvytume tas piktąsias jėgas, kurios atrodo atkilusios iš patiespragaro dugno ir kurioms vadovauja didelis maršalas, jo šėtoniškoji didybė. —

HAMILTON

KLB HAMILTONO APYLINKĖS VALDYBOS RENGTOS PIRMOS LIETUVIŲ DIENOS KANADOJE, HAMILTONE 1953 M. RUGSĖJO MĖN. 5—6 DIENOMIS APYSKAITA.

Pajamos:

1.	Gauta iš KLB Windsoro Ap. V-bos aukų ..	$ 75.00
2.	Už įėjimo bilietus rugsėjo 5 d. pobūviui 1020 bilietų po $ 1,—	$ 1020.00
3.	Už parduotas programas - leidinėlį rugsėjo m. 6 d. 1203 prog. po $ 1.25 plius $ 1.11 aukomis	$ 1504.86
4.	Už parduotus alkoholinius gėrimus	$ 1104.60
5.	Už parduotus vaisvandenius	$ 190.10
6.	Už parduotus užkandžius	$ 44.00
7.	Gauta už skelbimus programoje-leidinėlyje ..	$ 120.50
8.	Rengtos loterijos pajamos	$ 155.85
9.	Gauta dalis pelno už leidimą pardav. cigaretes	$ 7.00
10.	Gauta už grąžintą alų ir tuščias bonkas	$ 179,40
	Viso pajamų	$ 4401.31

Išlaidos:

1.	Atspausdinimas 2000 egz. leidinėlio	$ 544.13
2.	Salės nuoma ir patarnavimai salėje	$ 287.50
3.	Išnuomavimas kėdžių ir stalų	$ 143.75
4.	Honoraras Liet. Operos solistei E. Kardelienei	$ 100.00
5.	Honoraras solistui V. Verikaičiui	$ 55.00
6.	Išmokėta jungtinio choro dirigentui muz. St. Gailevičiui	$ 110.00
7.	Išmok. V. Panavaitei už dainavimą šokių metu	$ 20.00
8.	Lietuvių Orkestrui „Trimitas“	$ 98.00
9.	Montrealio taut. šokių gr. ir sport. už kelionę..	$ 240.00
10.	Apmok. už autobusą Toronto progr. dalyviams	$ 65.00
11.	Garsiakalbių įrengimas ir naudojimas 2 dienas	$ 60.00
12.	Nupirktos dovanos sportininkams	$ 52.40
13.	Išmokėta už alkoholinius gėrimus	$ 776.25
14.	Išmokėta už vaisvandenius	$ 130.04
15.	Išmokėta už maistą bufetui	$ 65.01
16.	Vakarienė „Dainavos“sal. ir garbės sveč. priėm.	$ 77.45
17.	Indų ir salės nuoma vakarienei	$ 38.58
18.	Nupirkti rūbai progr. dalyvavusiems vaikams	$ 42.93
19.	Plakatų padarymas, vėliavėlės, dažai ir kt...	$ 55.33
20.	Pašto ir raštinės išlaidos	$ 37.30
21.	Loterijai fantų nupirkimas	$ 93.34
22.	Garbės pakvietimų anglams atspausdinimas ..	$ 18.70
23.	Išmokėta už gėles	$ 7.50
24.	Susis. priem. važinėjant į Toronto ir Montreal	$ 90.24
25.	Krepšinio lentų padarymas, laipteliai chorui sustoti	$ 20.75
26.	Lietuvių Dienos skelbimai per radijo	$ 19.50
	Viso išlaidų	$ 3.248.70

Viso pajamų $ 4401.31.
Viso išlaidų $ 3248.70.
Grynas pelnas $ 1152.61.

Gautas pelnas Valdybos paskirstytas sekančiai:

Hamiltono šeštadienio mokyklai 125,—, Vasario 16 d. Gimnazijai 125,—, Šalpos Fondo Komitetui 100.—, Lietuvių Chorui „Rūta“ 100.—, Hamiltono liet. bažnyčios statybai 100,—, Tautos Fondui 50.—, Hamiltono Skautų Tuntui 50,—, Nepriklausomai Lietuvai 50.00, Tėviškės Žiburiams 50.—, Skautų Aidui 25.—, Hamiltono lietuvių Evangelikų parapijai 25.—, Likutis įneštas į Valdybos kasą 352.61.

J. Kšivickis — Pirmininkas.
V. Antanaitis — Iždininkas.

PADĖKA.

Pasibaigus puikiai pavykusiai pirmajai Lietuvių Dienai Kanadoje, KLB Hamiltono Apylinkės Valdyba nuoširdžiai dėkoja Garbės Komiteto Pirmininkui Hamiltono miesto burmistrui Lloyd D. Jackson už šventės atidarymą, Garbės Koimtetui J. E. Vysk. J. F. Ryan, D. D., J. E. Vysk. Dr. V. Padolskiui, Kun. Dr. J. Tadarauskui, Thos H. Ross, M. P., Gen. Konsului V. Gyliui, Edith Hyder, Brigadė J. A. Roberts, Capt. John Cannon, Stanley Wm Frolick, J. Matulioniui, Dr. M. Kavoliui, Stp. Kairiui, Dr. A. Šapokai, J. Kardeliui, M. Arlauskaitei už moralinę šventės globą.

Nuoširdi padėka J. E. Vysk. Dr. V. Padolskiui už atlaikymą iškilmingų pamaldų šventės proga ir pritaikytą pamokslą, Dr. M. Kavoliui už atlaikymą pamaldų lietuviams evangelikams ir pamokslą.

Amerikos Lietuvių Tarybos Pirmininkui L. Simučiui ir Lietuvos Laisvės Komiteto e. p. Pirmininkui Dr. A. Trimakui, pagerbusiems lietuvių dieną savo atsilankymu ir už pareikštus sveikinimus Kanados lietuviams, KLB Krašto Vaidybos Pirmininkui J. Matulioniui už sveikinimo kalbą gili padėka.

Didelė padėka priklauso „Tėviškės Žiburių“, „Nepriklausomos Lietuvos“, „Naujienų“, „Draugo“, „Dirvos“ ir „Darbinko“ Redakcijoms už talpinimą pranešimų ir garsinimo Lietuvių Dienos Kanadoje. Atskira padėka „The Hamilton Spectator“, „The Hamilton News“, „The Hamilton Review“, „The Hamilton Radio Station CKOC 1150, ir Radio Station CHML 900 už paskelbimą anglų visuomenei apie šią lietuvių šventę.

Gili padėka Dr. A. Šapokai, parašiusiam Lietuvių Dienos Kanadoje leidinėliui įžangą apie Lietuvą, St. Prapuolenytei išvertusiai į anglų kalbą, E. Norkuvienei, dariusiai įvairių raštų vertimus į anglų kalbą, E. Sudikui paruošusiam rezoliucijų tekstus, O.Čerškutei, talkininkavusiai darant vertimus.

Nukelta į 7 psl.

LIETUVIŲ KALBA KANADOS LIUTERONIŲ PARAPIJOSE

Savaitraštis „The Lutheran“ Philadelphijoj liepos 1 d. skelbia, kad Evangelikų Liuteronių Bažnyčios Kanados Sinodo parapijų pamaldos iki šiol eidavo anglų, vokiečių, suomių, latvių ir estų kalbomis. Tačiau šiais metais oficialiai prasidėjo pamaldos dar trim naujom kalbom: lietuvių, švedų ir vengrų.

Be sakytos žinutės apie oficialiai registruotas pamaldas, dar žinome, kad pamaldos lietuviams evangelikams faktiškai prasidėjo dar prieš jų oficialų registravimą.

CALGARIO LIETUVIŲ DRAUGIJAI

Brangūs nariai ir bendradarbiai, širdingai dėkoju Jums už man surengtas taip puikias iš leistuves ir gražią dovaną.

Man buvo miela prieš išvyks tant matyti Jus visus susirinkusius ir praleisti paskutines valandas Jūsų draugiškoje nuotaikoje. **Irena Nakrošytė.**

■ Ateinančiais metais yra numatyta Lietuvoje apgyvendinti pusantro miliono rusų. Jie bus įkurdinti miestuose: Klaipėdoje, Kaune, Vilniuje ir kt.

■ 1814 m. rugp. 25 d. įsiveržę anglai sudegino Jungtinių Valstybių sostinę Washingtoną.

A. LYMANTAS

Keleivis
MAŽOSIOS-LIETUVOS-LIETUVIŲ-LAIKRAŠTIS

PRAŠO PAGELBOS

Nepriklausomos Lietuvos laikais išėjo du žymesni Mažosios Lietuvos laikraščiai — „Lietuvos Keleivis“ ir „Naujas Tilžės Keleivis“. „Lietuvos Keleivis“ buvo skaitomas Klaipėdos krašto lietuvių, o „Naujas Tilžės Keleivis“ — pietnemunio lietuvių.

Abiejų šių laikraščių likimas buvo vienodas. Naciai, prisilaikydami šūkio: „Rottet aus, was litauische ist“. (išnai kinkite visa tai, kas lietuviška), ne tik pakeitė Maž. Lietuvos kaimų, miestų ir kitų vietovių lietuviškus pavadinimus nieko nesakančiais vokiškais vardais, ne tik draudė viešai lietuviškai kalbėti, bet ir uždraudė lietuvišką spaudą, iš kurios mažlietuviai bent šiek tiek būtų galėję pasisemti jėgos tautiniam atsparumui išlaikyti ar bent sužinoti, kas dedasi pačiuose lietuviuose.

Bet naciai nepasitenkino ir spaudos draudimu. Jie persekiojo ir buvusių lietuviškų laikraščių leidėjus. Ypatingai tenka paminėti skaudų „N. Tilžės Keleivio“ leidėjų **Jagomastų** likimą. Enzis Jagomastas, „N. Tilžės Keleivio“ redaktorius, lyg nujausdamas artėjančias nelaimes, savo paskutiniu Lietuvoje atsilankymo metu kreipėsi į Didž. Lietuvos lietuvius: **„Broliai, nepamirškite mūs mūsų didžiojoje bėdoje“.** Bet ką lietuviai galėjo padaryti? Ribentropas jau buvo pardavęs Lietuvą rusams, o šie neužilgo okupavo Lietuvą. Pašalinus Lietuvos vyriausybę, naciai nebeturėjo ir su kuo skaitytis. Jie galėjo elgtis su Maž. Lietuvos lietuviais, kaip tik jie norėjo. Pirmuoju žygiu jie 1940 m. uždraudė „Nauj. Tilžės Keleivį“. Tada Jagomastas su šeima turėjo atsisverti — ar važiuoti į bolševikams atiduotą Lietuvą, ar eiti į kacetą. Suspaustomis širdimis Jagomastai apleido savo mylimą tėviškę ir išvyko į Didž. Lietuvą.

Vokiečiams užėmus Lietuvą, vienas baisus Tilžės hitlerininkas sužinojo, kur Jagomastai Lietuvoje apsigyvenę. 1941 m. rugpjūčio mėn. 23 d. naciai įsiveržė į Jagomastų butą ir suėmė visą Jagomastų šeimą. Po to Enzis Jagomastas, jo žmona, sūnūs, duktė ir žentas Vilmantas hitlerininkų buvo Vilniuje sušaudyti.

„Nors amželį jau turiu, bet dar gyventi norėtųsi. Yra kas prisiminti, tektų viską aprašyti, kad kitiems liktų... Bet ar pasiseks?“, taip esant Lietuvoje kartą išsitarė Jagomastas. Labai gaila, kad jam likimo tai nebuvo lemta. Jagomastas M. Lietuvos spaudai būtų dar daug galėjęs nuveikti, ypatingai tremties metu.

Klaipėdiškių „Lietuvos Keleivis“ buvo uždarytas 1939 metais. Dieną po Hitlerio atsilankymo Klaipėdoje ss-ninkai atvyko į „Ryto“ spaustuvę ir vietoje sustabdė „Keleivio“ spausdinimą. Redaktoriai, su kitais žymesniais mažlietuvių veikėjais buvo suimti ir laikomi nežmoniškose sąlygose kaikurį laiką policijos būstinės rūsy. Tuo metu naciai labai gailėjosi, kad mažlietuvių veikėjus ne tuojau galėjo patalpinti kacetan. Mat, 1939 m. Lietuva dar buvo nepriklausoma valstybė ir naciams tuo metu buvo politiškai nepalanku susilaukti iš Lietuvos intervencijos. Tačiau naciai atsigriebė užtektinai okupavus Lietuvą.

Praūžus Antram Pasauliniam karui, Maž. Lietuvos spaudos mylėtojai ir darbuotojai vėl sumanė atnaujinti „Keleivį“. Tam priežastys buvo įvairios: 1) Maž. Lietuvos žmonės buvo išsklaidyti po visą Vokietiją, ir plačioji jų masė nebuvo įjungta į stovyklas. Tad ryšių palaikymui ir padrąsinimui reikėjo būtinai savo laikraščio. 2) Žymus Klaipėdos vokietis ir **nacis F. W. Siebert,** kuris su savo leidykla iki paskutinių hitlerinio Reicho dienų(!) vedė propagandą už nacizmą, **Maršalio plano pinigais įsirengė naują spaustuvę Oldenburge** ir pradėjo tęsti tik laikinai nutrauktą šmeižimo darbą prieš vakariečius. Tačiau ypatingai F. W. Siebert per savo „Memeler Dampfboot“ niekina ir žemina lietuvius, kiršindamas Maž. Lietuvos gyventojus prieš viens kitą. Idant padrąsinus nuo vokiečių malonės priklausančius Maž. Lietuvos žmones ir idant galėjus jiems parodyti, jog ir lietuviai veikia bei kovoja, maž lietuviams laikraštis buvo labai reikalingas. 3) Radosi reikalas tęsti palikimą tųjų, kurie už lietuvišką spaudos žodį turėjo paaukoti net savo gyvybę.

Tat 1950 m. liepos mėn. Vokietijoje vėl pasirodė mažlietuvių „Keleivis“, apjungiąs tiek pietnemunio, tiek šiaurnemunio Maž. Lietuvos lietuvius. Dabar jis išeina periodiškai kas mėnesį.

„Kodėl mažlietuviai būtinai užsimanė leisti „Keleivį“, — teko jau ne kartą išgirsti iš kai kurių Didž. Lietuvos lietuvių, — kai tuo tarpu esama užtektinai lietuviškų laikraščių?“ To dėl vienas kitas net siūlo mažlietuviams geriau užsiprenumeruoti Didž. Lietuvos lietuvių leidžiamą laikraštį.

Dėl tokių ar panašių galvojimų ar pasiūlymų tenka pasakyti, kad Maž. Lietuvos lietuvis yra tradicijos žmogus, ypatingai prisirišęs prie savo žemės, savo tėviškės ir papročių. Tradicija pas mažlietuvius pasireiškia ir spaudos srityje. Tą gerai suprato ir Maž. Lietuvos spaudos darbuotojai. „Keleivis“ mažlietuvių buvo per kartų kartas skaitomas. „Kad aš skaitau „Keleivį“ man atrodo, jog seniai mirę tėveliai aplink mane būtų“ — rašo vienas „Keleivio“ skaitytoja. Tat daugeliui mažlietuvių atrodo, tarsi jų „Keleivis“ ne iš kur kitur, bet tiesiai iš Klaipėdos ar Tilžės pareina.

Man rodosi, kad todėl tokį mažlietuvių sentimentą ir tradicinį prisirišimą nereikia bartį, tuo labjau, kad jis pagrįstas meile savo žemei ir tėviškei. Šį sentimentą reikėtų žadinti visose srityse tautiškam gyvenimui išlaikyti. Tą daro „Maž. Lietuvos „Keleivis“, nušviesdamas tiek Maž., tiek D. Lietuvos gyvenimą, tiek bendrai mūsų tėvynės išlaisvinimui daromas pastangas.

Tačiau, kaip anksčiau minėta, esama lietuvių, kurie nesąmoningai ar kiek rimčiau nejsi gilinę į reikalą ir šiandien norėtų **šimtmetinius skirtumus per naktį išlyginti.** Deja, turime visi suprasti, kad tai ir prie geriausių norų neįmanoma. Iš kitos pusės, kaikurias mūsų tautos dalių ypatybes ne tik kad nereikėtų panaikinti, bet priešingai — jas ir palaikyti. Juk įvairiais savo skirtumais ir pati tauta darosi įdomesnė.

Dar tenka pabrėžti, kad D. Lietuvos lietuviai per paskutinius metus yra tiek daug nujo sukūrę, kas daugeliui Maž. Lietuvos lietuvių dar neįprasta ar nežinoma. O tai nėra ko stebėtis po to, kai mažlietuviams daugiau kaip 10 metų sava spauda buvo uždrausta. Todėl vienodų mąstų taikymas gali būti ne tik kad netikslingas, bet vietomis ir kenksmingas.

Kaip žinome, beveik kiekvienas Didž. Lietuvos laikraštis sunkiai verčiasi iš prenumeratorių. Tuo pačiu sunkiu lietuviškos spaudos likimu turi dalintis dar sunkesnėse sąlygose išeinąs Maž. Lietuvos „Keleivis“. Tat sunkių aplinkybių verčiami, Maž. Lietuvos spaudos darbuotojai ne kartą kreipėsi į Amerikos kontinento lietuvius, kad ši nepasipelnymo, bet **tautos išlaikymo darbą** paremtų prenumeratų ir, jei esama ypatingų geradėjų, — aukomis.

Sunkiais mūsų tautos laikais visuomet buvo jaučiamas tarpusavis susipratimas ir noras vienas antram padėti. Maž. Lietuva buvo ta vieta, kur Lietuvos darbuotojai galėjo spiestis kultūros ir politikos darbui. Maž. Lietuvos lietuviai, kaip Jankus, Stiklioriusi, Vanagaitis ir kiti priglaudė ne vieną Didž. Lietuvos lietuvį, bėgantį nuo rusų persekiojimų į Ameriką. Ypatingai lietuviškos spaudos draudimo laikais **Maž. Lietuva maitino Didž. Lietuvos atgijimą** knygomis ir laikraščiais.

Šiandien Didž. Lietuvos lietuvių spauda, kad ir tremtyje, pasižymi savo gausumu. Maž. Lietuvos lietuviai šia proga ir primena, kad lietuviškoji spauda nenutylėtų ir Maž. Lietuvos „Keleivio“ ir kartkartėmis bent kiek apie jį parašytų. Jie taip pat pirmena ir prašo, kad visi lietuviško gintaro ir pajūrio ir uosto mylėtojai **užsipre numeruotų šį vieninteli Maž. Lietuvos laikraštį.** Tuo bus atliktas nemažas mūsų išsklaidytos ir naikinamos tautos išlaikymo darbas. **A. Lymantas.**

KUR GALIMA GAUTI „KELEIVĮ“ IR KIEK JIS KAINUOJA?

Mažlietuvių „Keleivis“ yra mėnesinis laikraštis. Jo kaina Kanadoje 2.00 dol. metams. Atskiras „Keleivio“ numeris 0.25 centai. Užsisakyti galima ir pusei metų. Laikraštis gaunamas per Maž. Lietuvos Bičiulių D-jos Skyrius — **Toronte: adr. A. Kuolas, 143 Claremont St. Toronto, Ont.** ir **Montrealyje: adr.: A. Lymantas, 7116 Cartier Str., Montreal, P. Q.**

Visiems bent dalinai atsilyginuseims už prenumeratą, „Keleivis“ bus tuo tarpu toliau siunčiamas.

Tautiečiai, kurie surinks 10 naujų „Keleivio“ prenumeratorių, gaus specialų padėkos lapą iš Maž. Lietuvos Tėviškės Mylėtojų D-jos Vokietijoje. Tad visi į talką Maž. Lietuvos laikraščiui, o kartu ir lietuvybės išlaikymo darbui.

KLAIPĖDA. JŪROS LAIVAI DANGĖJE.
Didieji jūros laivai ne tik sustodavo Klaipėdos uoste, bet Dangės upe ir toli įplaukdavo į miestą, kur prisikraudavo lietuviškos faneros, chemijos ir kitų Lietuvos produktų. Iš Dangės upės prieplaukų specailūs keltai ir mažesni garlaiviai taip pat nukeldavo poilsio ieškotojus į svajingąją ir gražiąją Kuršių Neriją.

MŪSŲ SPORTAS

TREČIOSIOS ŠIAURĖS AMERIKOS LIETUVIŲ SPORTINĖS VARŽYBOS.

Tąsa iš praeito numerio.

Antrose rungtynėse Toronto Vytis nugalėjo Omahos Lituonicą 43:11 (23:2).

Vytis: Kulys (14), Duliūnas (9), Ignatavičius (9), Preikšaitis (10), Ąžuolas (1).

Lituanica: P. Kazakevičius (15), Arlauskas (4), Radvinauskas (2), Preikšaitis (0), Aukštuolis (0).

Vienos iš kiečiausių rungtynių buvo pusiau baigminės Čikagos Gintaro — Perkūno susitikimas. Galutinė pasekmė — Perkūnas 35, Gintaras — 32 (17:13).

Perkūnas: Zubkus (12), Kalvaitis (7), Dirvinskis (5), Germanas (4), Bliūdžius (4), Radys (3), Puodžiūnas (0) ir Grina (0).

Gintaras: Kaunas (8), Žemaitis (6), Sideravičius (4), Stankaitis (4), Martinkus (4), Gaška (3), Vaičius (3).

Baigminėse rungtynėse susitinka Perkūnas — Vytis. Galutinė pasekmė — 30:26 Toronto Vyčio naudai.

Torontiečiai tapo krepšinio nugalėtojais ir nebeleido Perkūnui paimti trečią kartą iš eilės pereinamąją taurę.

Vytis: Ignatavičius (14), Preikšaitis (5), Duliūnas (4), Gvildys (3), Kulys (2), Supronas (1), Ąžuolas (1).

Perkūnas: Dirvianskis (12), Radys (4), Puodžiūnas (3), Zubkus (3), Grina (2). Germanas (2), Kalvaitis (1), Bliūdžius (0).

Jaunių krepšinio varžybose buvo trys komandos. Pirmosios rungtynės — Clevelando Žaibas — Čikagos skautai. Žaibiečiai be didelio vargo laimėjo prieš skautus 46:10 (28:5).

Baigminėse varžybose susitiko Clevelando Žaibas — Čikagos Gintaras. Jau pačioje rungtynių pradžioje Gintaras perima iniciatyvą į savo rankas ir pirmąjį kėlinį baigia 21:14. Antrame kėlinyje gintariečiai didina pasekmę savo naudai ir rungtynes baigia augščiausia krepšinio varžybų pasekme — 57:24 (21:14).

Gintaras: Jankus (31), V. Urbonavičius (9), Andrijauskas (8), Pocius (5), Rackinas (2), A. Urbonavičius (2), Deveikis (0), Žumbakis (0), Nujas (0).

Žaibas: J. Kijauskis (11), Morkūnas (6), Apanavičius (4), A. Kijauskas (2), Motiejūnas (1).

Stalo teniso vyrų vienete laimėjo P. Gvildys (Kanada), o moterų J. Rūtelionienė; vyrų dvejeto E. Ignatavičius — Vanagas, o mišriame J. Rūtelionienė — P. Sviedys.

Lauko teniso laimėtojas Sodaitis, moterų klasėje Oželytė.

Futbolo laimėtoju buvo paskelbtas Čikagos Perkūnas.

Lengvoji atletika. Vyrų grupėje 100 m bėgimą laimėjo V. Adamkavičius, 1.500 m. — V. Valaitis, 3.000 m ėjimo Br. Keturakis. Šuolį į augštį—A. Linkevičius ,o disko, rutulio ir jieties metimus — Z. Puzinauskas. Moterų grupėje 50 m ir 100 m. bėgime laimėjo E. Šikšniūtė, rutulio stūmime — U. Ilgūnienė, jieties metime — Martynaitytė.

Sporto dienos buvo užbaigtos rugs. 6 d. 8 vv. įvykusiame Liet. Auditorijoje koncerte, prieš kurį buvo laimėtojams įteiktos dovanos. Publikos, jau nimo, buvo sausakimša salė. Atitinkamą kalbą pasakė M. Mickevičius, ragindamas ypač jaunimą neišklysti iš lietuviškojo kelio, o savo žody Liet. Bendruomenės Čikagos apygardos pirm. Gaučys išreiškė pasitenkinimą, kad daug susirinko jaunimo. Po to buvo koncertas, kuriame programą atliko seserų Blandyčių kvartetas, dainavo taut. šokių grupė

Nukelta į 6 puslapį.

ATOSTOGAUJANT...

10.

„Atostogavęs“, grįžtu namo. Pryšaky — darbas. Nors juo niekad nesibodėjau, bet kai reikia įsikinkyti visiems apvaliems, be properšų, metams, tenka susirūpinti. Dėl to ir nuotaika kinta. Ypač kai pradedi galvoti apie egzistencijos sąlygas, kurios yra labai kietos.

Visą savo gyvenimą, visuose darbuose ir siekimuose visada turėjau prieš akis darbo žmogų, masinį pilietį, kurio pasitenkinimas ir laimė yra visos žmonijos tikslas. Atsidūręs Amerikoje, anot Br. Railos — persirpusio kapitalizmo šaly — vis galvoju apie tą patį darbo žmogų.

Čia, Amerikoje, darbo žmogus turi geriausias pasauiyje medžiaginio atlyginimo už darbą sąlygas. Ir techniknis jo aprūpinimas yra augščiausio laipsnio. Bet ir čia yra trūkumų, kurie jo pasitenkinimą daro nepilną, pareinatį nuo stambaus trūkumo — stokos socialinio aprūpinimo. Ypač keista, kai iš tikrųjų yra visos galimybės sudaryti darbo žmogui sąlygas gyventi žmoniškai, kai galimumai yra puikiausi, jog kiekvienas darbo žmogus gali būti labai gerai aprūpintas, laimingas ir patenkintas. Aš piktinuosi tais žmonėmis, kurie neduoda darbininkams organizuotis į sąjungas-unijas, kurios gina darbo žmogaus pačius elementarinius reikalus, kaip, pav. Ligonių kasų sudarymą, visuotinį valstybinį draudimą ligoje, nelaimėje ir tt. Tam reikalui reikia labai nedaug: tiktai kokių 3-jų procentų nuo milioninių ir net miliardinių kompanijų pelnų. Ir nereikėtų dangstytis elgetiška labdarybe, kuri vis tiek nepajėgia padaryti to, kas lengvai būtų padaroma valstybiniu mastu, paremtu teise ir teisybe.

Kai dabar vyksta vadinamas šaltasis karas, kuris faktinai yra kova su komunizmu, tai Anglijos darbiečiai teisingai buvo nusistatę: geriausis kovos būdas ir priemonė — sudaryti darbo žmogui geresnes gyvenimo sąlygas, negu siūlo, bet ne duoda, komunistai. Jie tuo keliu eidami yra padarę didelį žingsnį pirmyn. Darbiečiai, nors ir atsilikdami nuo modernesnės Pabaltijo arba Skandinavijos kraštų demokratijos, įvedė socialinį draudimą ir tuo padarė epochinę reformą, kurios jau niekas darbo žmogui nedrįs atimti.

Dar blogiau yra valstybinio kapitalizmo šalyse, kaip Rusija, kur darbo žmogui atimtos galimybės kovoti už savo būvio gerinimą, nes ten kapitalistas — valstybė prieš tą darbo žmogų turi kariuomenę, policiją, seklių armiją.

Maža, sakysime, buvo Lietuva ir, palyginus su JAV ar Kanada, neturtinga, bet socialinės santvarkos atžvilgiu jau visu pusamžiu pralenkusi šias turtais pertekusias valstybes, pav. turėjo tokią svarbią socialinę organizaciją, kaip Lgionių kasos, kurios ne tiktai nemokamai darbo žmones gydė, bet, jiems susirgus, mokėjo jiems ir jų šeimoms jų gaunamas algas ir tt. Čia visam tam yra šimtą kartų didesnės sąlygos, bet... nieko, kas sudarytų darbo žmogui ramybę dėl rytojaus dienos ir tikrumą, kad jis ir jo šeima nebadaus, nėra. Tai yra taisytinas Amerikos ir Kanados valstybių trūkumas. O taip lengvai ir paprastai visa tai galima būtų padaryti. Ir darbo žmonės reikštų didžiausį dėkingumą tiems, kurie padarytų taip, kaip kad Trumanas sakė, kad darbo žmonės „būtų laisvi nuo baimės dėl rytojaus dienos...“ Bet atrodo, kad ir pageidaujamieji laikai netoli, nes JAV gyvenimas socialinėje srity sparčiai žengia pirmyn.

Tai, va, tokių minčių kankinamas grįždamas prie darbų, skaitau lietuvių laikraščius. Jau ilgas laikas, kai stebiu jų nuotaikų bangavimą. Tai panašų į jūrą: papučia vėjai — iškyla didesnės ar mažesnės bangos; nurimsta vėjai — paviršius išsilygina... Visi, ši kontinentą pasiekę, žino, kad ramesnis paviršius — malonesnis keleiviui... Bet yra pūtėjai, tur būt, kad neužsnūstume nirvanoje... Deja, kaip pastebėjau, yra daug nevykusių pūtėjų. Štai tūlas, tur būt, galvodamas, kad kiti neatsimena, o gal, jis pats tikrai neatsimena, ir prirašo visokių prasimanymų tai apie Tumą, apeliuojantį į prezidentą Stulginskį, tai apie Suvalkiečių sukilimą. Reikia gi turėti ir drąsos rašyti apie faktus, kurie turi daugelį tikrų liudininkų. Pav., An. Rg. visai teisingai parašė apie Tumo žygį Liet. Valst. teatre. Arba A. Valuckas, patikslines Suvalkiečių sukilimo faktus. Iš tikrųjų, kam rašyti prasimanymus, kai pakanka tikrų liudininkų, kurie, kaip A. Valuckas, net mirties bausmės spren dimą buvo gavęs už dalyvavimą sukilime. O juk ir Amerikoje ir Kanadoje ne vienas yra Suvalkiečių sukilimo dalyvis, kurie mielai pasisakytų apie tai ir plačiau. Štai apie 1917 m. Petrapilio seimą tie prasimanymų pūtėjai platino gandą: „Kairieji balsavo prieš Lietuvos nepriklausomybę“. Atsirado net įpūstų ir istorikų, kurie pasigavo šią dūdą. Bet B. Novickienė dokumentais įrodė, kad tai piktas prasimanymas.

Aš, nukrypdamas į šalį, manau, kad šie kai kurie rašymai yra grynai žmogaus atminties trumpumo padarinys. Deja, mūsų atmintis labai ribota. Galateity, kai žmogaus galva išaugs didesnė, kai pasidarys didesni smegens, kurie galės daugiau sutelkti ir išlaikyti žinių, gal tada bus geresnė atmintis, bet dabar visiems, kas domisi kuo, verta vesti metraštis: kiekvieną dieną nors trumpai užrašyti visa, kas įdomu. Užrašai būtų šaltinis, kuris mums padėtų tiekti tikslesnių žinių ir tikresnių faktų.

Į tą žodį norisi teigti, kad mes turėtume būti saikingesni, rimtesni, objektyviškesni ir juo mažiausia operuoti bloga atmintimi, kuriai dažnai pasitarnauja, lyg velnio pakišama, bloga valia.

Jeigu mes siektume objektyvumo ir tiesos, be tendencijos, tai esu tikras, mes visi susikalbėtume, būtume pozityviškesni ir daugiau galėtum nuveikti.

Tokių ir panašių minčių kankinamas grįžau iš New Yorko. Bet tuo kelionė dar neužsibaigė.

(d. b.)

A. V. JONYNAS ..

„Pabudimo“ belaukiant

Šiemetinė Montrealio Lietuvių Teatro premjera sparčiai artėja. Nesinori tapšnoti saviem parapijonims per pečius, bet ir šiuo kartu montrealiečiai dirba su tikra meile teatro menui, aukodami repeticijoms ir dekoracijų paruošimui savo visus laisvalaikius bei darbo dienas. Teko daly vauti vienoje jų. Dar prieš mėnesį su viršum. Sekiau ją, tarsi, stropiai parengtą radiofoninį vaidinimą. Pirmoji pakopa ruošiant spektaklį — va dinamasis „darbas prie stalo“ — įveiktas.

Bet, kalbant apie A. Škėmos „Pabudimą“, reiktų sakyti: antroji pakopa.

Visa tai prasidėjo prieš keletą metų. Montrealiečiams da ta bus aiški, jei pasakysiu: po „Živilės“ spektaklio. Atvykęs Montrealin į savo pirmo stam besnio veikalo premjerą, (ir apie „Živilės“ perkėlimą į sceną mūsų teatro žmonės šneku čiavos su dideliu santūrumu) A. Škėma perskaitė būreliui Montr. lietuvių, tasyk, savo pirmąjį „Pabudimo“ rankraštį. Veikalas vadinosi tuomet dar „Paskutiniu Tardymu“.

Nežiūrint atskirų pakeitimų, kurių prašės kai kurios scenos, įspūdis buvo gilus ir ilgai išliekantis. Veikalo nuotaika, turinio naujumas, dvasinių stovių kaita, žodžio paprsatumas (kai dar ausyse skambėjo „Živilės“ tekstas) — visa akyvaizdžiai sakė, jog naujasis A. Škėmos kūrinys nėra eilinis įvykis mūsų dramaturgijoj. Ir jį išklausiusiems nebebuvo jokia staigmena, kai š. m. Clevelando Kultūros Fondo suruoštas dramos veikalų konkurse „Paskutinis Tardymas“ laimėjo pirmą premiją. Bet kartu jie nei kiek nenustebo išgirdę, jog „Pabudimas“ (taip buvo perkrikštytas „Pask. Tardymas“) dėl kai kurių šiuokart esminių pakeitimų nebus statomas Clevelando Liet. teatro. Mat, drama kelianti per didelius reikalavimus tiek režisieriui, tiek aktoriams. Bent taip buvo formuluota oficialiai spaudoje.

Deja, veikalą girdėjusiems buvo žinomas ir kitas būgštavimas, nugirstas ne iš vienų lūpų: veikalas stataš per didelius reikalavimus **publikai.** Vaizduojamieji įvykiai esą per daug šviežiai išlikę mūsų sąmonėse ir jų perkėlimas į sceną būsiąs tremtiniui skaudžia **kankyne.** Žiūrovas nesuprasiąs veikalo miglotos idėjos, veikėjų psichologijos. Jį prislėgsianti nedidvyriškai praskambanti dramos baigminė scena ir tt. Jei dar pridėsime ne vieno atkakliai peršamą nuomonę, jog „Pabudimas“ būsiąs neįkandamu riešutu Montrealio teatro kolektyvui, turesim pilną vaizdą to netikrumo jausmo ir abejojimo priepuolių, kuriuos turėjo nugalėti montrealiečiai, apsispręsdami statyti A. Škėmos veikalą.

Spektaklis parodys, ar jų pasiryžimas buvo perniek. Bet jau dabar galima teigti, jog nugalėję tą pirmą kovos etapą — išdrįsę pateikti mūsų įvairiai apšnekamai bendruomenei naują lietuviško repertuaro kūrinį, montrealiečiai laimėjo naują mūšį dėl savojo teatro ir savosios dramaturgijos egzistencijos.

Juk neretai graudenamasi spaudos puslapiuose dėl lietuviško teatro, lietuviškų scenos veikalų nebuvimo. Bet kaskart, kai gyvenimas per savo išdaigas pakiša mums Sruogos „Apyaušrio Dalią“ bei „Kazimierą Sapiegą“ arba V. Krėvės „Skirgailą“, tuoj šauna dangopi „metafiziniai sielvartavimai ir kosmogoninės raudos“, jog veikalas nescenišKas, neįmanomas perkelti į rampos šviesą, nesuprantamas ir neįdomus žiūrovui. Tarsi to ji tremtinių bei išeivių auditorija būtų kažkokia, Binkio žodžiais, „išsirikiavusia senatve“, praplikusiais ne vien iš lauko, bet ir vidaus pakaušiais, kurią tedomintų vien „Slidaus Pusmilionio“ ir „Paskutinio Skambalo“ reginiai.

Aktoriai nesutiko, jog mūsų publikai esmingiausiu bruožu būtų noras kiek galint skubiau užmiršti pergyventą žmogaus nužmoginimą ir nusižmoginimą. Jie nepanorėjo tikėti, jog išeivija tejieškanti teatre vien pasilinksminimo ir pasprukimo iš savęs. Gal „Pabudimas“ būtų nesuprantamas ir košmariškas kokiam švedui ar šveicarui žiūrovui, nepažinusiam karo ir svetimųjų teroro. Bet ne lietuviui, kurio nesiliauja metų metais smaugę sapnuos išgyventos priespaudos vaizdai ir išgąstis. Ar kolektyvas sukilydo? Tai parodys spektaklio auditorija. Nes ta prasme „Pabudimo“ spektaklis bus kartu savotišku mūsų nausėdijos, iki šiol nuoširdžiai parėmusios M. L. T. kūrybines pastangas, brandos egzaminu.

NAUJI LEIDINIAI

Henry Shilgen, S. J. TU IR JI. Jaunuolio santykiai su mergaite. Išvertė Antanas Bieliūnas, S. J. T. T. Jėzuitų Chicagoje leidinys. 212 puslapių. Kaina 2 dol. Knyga perspausdinta iš Lietuvos nepriklausomybės laikais išleistos knygos, kurios kalbą žiūrėjo J. Talmantas. Leidėjo adresas nenurodytas.

Grabau - Grabauskas. KELIAS Į PASISEKIMĄ. Elgsenos vadovėlis. Labai naudinga knyga, ypač jaunimui. Kaina 2 dol. Gaunama „Nepriklausomos Lietuvos“ redakcijoje: 7722 George St., Ville Lasalle, Montreal, P. Q.

Prosper Merimee. KOLOMBA. Romanas. 222 puslapiai. Kaina 2,50. Tai garsaus rašytojo labai intriguojantis romanas. To pačio autoriaus yra parašytas ir „Lokys“. Knyga gaunama „Neprikl. Lietuvos“ redakcijoje.

KULTŪRINĖ KRONIKA

LIETUVIŲ LIAUDIES MENO PARODA BROCTONE.

Kanados dailininkai pp. Tamo šaičiai Kanados parodoje.

Jau 17 metų kai Brocktone, Mass., vyksta metinės parodos. Specialioje parodoms vietoje valstybės bei tautos turi pavilionus. Lietuviai toje parodoje turi jau pagarsėjusią Lietuvišką Bakužę, kaip sakoma dainoje — „samanotą“, o joje kas met vyksta lietuvių liaudies meno paroda, kuri garsina lietuvių tautą ir drauge — Lietuvą..

Šiemet paroda vyko rugsėjo 13—19 dienomis. Kas įdomu, atidarymo dieną, šiuo atveju rugsėjo 13 d., yra žinoma kaip Lietuvių Diena.

Bakūžė buvo pastatyta 1937 m. ir skirta Dariui ir Girėnui paminėti. Bet ypatingai atskleidžia lietuvių liaudies meno laimėjimus ir jo grožį.

Jau treti metai, kai paroda stengiamasi praturtinti pačiais gražiausiais liaudies meno pavyzdžiais.

Šiais metais paroda pralenkė ankstyvesnes buvusias parodas. Tarp dar nematytų audinių, gintaro išdirbinių, medžio drožinių, buvo įrengtas laisvės laikų moderniškas lietuviškos sodybos modelis ir pavaizduota žemės reforma Lietuvoje. Audinių skyriuje dominavo dail. A. Tamošaitienės darbai, kuriuose ypatingai išsiskiria kilimai, tautiniai kostiumai — vyrų ir moterų, langų užuolaidos bei kiti marginiai. Medžio drožiniais ir kitais stambesniais darbais pasižymėjęs dail. A. Tamošaitis iš Kanados, prof. Ig. Končius ir Čibas iš Bostono, V. Liaukus iš Waterburio.

Gintaro dirbinių skyrius labai didelis ir įvairus. Jame buvo matomi ne tik šių dienų gintariniai puošmenys ir dirbiniai, bet taip pat ir žilos senovės puošmenų pavyzdžiai.

Atidarant, rugsėjo 13 d., prie bakūžės 3 val. pp. susirinko didžiulės minios. Prasidėjo liet. meninė programa, susidėjusi iš lietuviškos muzikos, tautinių šokių ir kalbų.

Kongresmanas Wigglesworth buvo pagrindiniu kalbėtoju, o šokiais džiugino publiką O. Ivaškienės tautinių šokių grupė iš Bostono. Vaikai ir suaugę šoko atskiromis grupėmis. Šie šokiai žavėjo ne tik lietuvius, o svetimtaučiai tiesiog negalėjo atsigrožėti.

Taigi ir Lietuviška Bakūžė ir Lietuvių Diena labai gražiai pavyko.

— Kanadinė komunistų „Literatūros Draugija“ susilaukė kvotos. Komunistų „Liaudies Balsas“ aliarmuoja pagalbos.

E. KARDELIEĖS IR K. SMILGEVIČIAUS

koncertas New Yorke yra numatomas šio spalio 18 dieną.

Jų koncertas įvyks sekmadienį, spalio 18 dieną 7 valandą vakaro New York, Irving School salėje, Irving Place ir East 16th Street sankryžoje. Koncerto programoje lietuvių liaudies dainos, lietuvių ir pasaulinių kompozitorių kūriniai ir operų arijos.

Be to, E. Kardelienė pakvies ta dalyvauti pirmąjame Lietuvių Enciklopedijos koncerte, Bostone, drauge su Metropolitan operos solistu A. Braziu. Šis koncertas paskirtas lapkričio 8 dieną, sekmadienį.

Op. sol. E. Kardelienės ir K. Smilgevičiaus koncertas Cleveland, Ohio, yra paskirtas lapkričio 14 dieną Lietuvių salėje. Koncertą ruošia SLA.

PASKIRTOS NERIES STIPENDIJŲ FONDO PREMIJOS

Už geriausiai parašytą darbą tema „Mokslo siekiančio lietuviško jaunimo problemos ir jų sprendimas“ buvo paskirta 200 dol. premija. Gauti 7 darbai iš JAV, Kanados ir Anglijos.

Pirma vieta pripažinta autoriui, pasirašiusiam slapyvardžiu „Diemedis“, antra „Nenuorama“. Komisija nutarė premiją skelti pusiau: 100 dol. „Diemedžiui“ ir 100 dol. „Nenuoramai“.

Atidarius vokus, paaiškėjo, kad „Diemedis“ yra Antanas Musteikis, „Nenuorama“ — Rozalija Šomkaitė, abu iš New Yorko ir priklauso Liet. Stud. Sąjungai, New Yorko skyriui.

MONTREALIO UNIVERSITETAS ATIDARO SPECIALŲ KURSĄ LABORATORIJOS TECHNIKAMS

Montrealio Universitetas planuoja šiais metais atidaryti specialų lavinimo kursą technikams, kurie galėtų dirbti ligoninių bei klinikų labolatorijose. Federalinis Sveikatos Ministeris Paul Martin praneša apie paramą, kuri bus per 34.000 dol. iš federalinių fondų padėti universitetui suorganizuoti ir vesti kursą.

Kursas, kuris yra Montrealio Universiteto Medicinos Fakulteto planuojamas, užtruks 21 mėnesį ir pirmuosius metus galės įsirašyti tik 25 studentai. Vyrai, kaip ir moterys bus priimti, jei jie turi reikalingą akademišką išsilavinimą. Pirmieji metai apims biologijos, chemijos, histologijos, statsitikos ir bakteriologijos kursus. Antrieji metai bus pašvęsti daugiausiai praktiškam darbui ligoninių laboratorijose ir biochemijos bei anatomijos kursams. (CS)

Mokslo-technikos naujienos

KAIP ILGAI GYVENSIM?

Visi galime būti tikri, kad neprašoksime 115 metų, nes nė vieno moksliškai patikrinto fakto neturime, kad bent kas būtų tai padaręs, o jeigu apie kuriuos ir sakoma, kad gyvenę ilgiau, net iki 150 metų, tuo reikia labai abejoti, nes senovėje gimimo metrikos nebuvo tiksliai vedamos, o iš kitos pusės taip pat yra žinoma, kad labai seni žmonės savo amžių mėgsta ilginti. Toliau, jeigu esi kilęs iš šeimos, kurioje pasitaiko ilgamečių, gali tikėtis, kad ir pats tą dovaną per įgimtuosius faktorius arba, moksliškai tariant, per genus esi gavęs. Trečia, gali ilgai gyventi, jeigu savo gyvenimą mokėsi pagal sveikatos ir tikybos taisykles sutvarkyti. Ketvirta, jeigu išvengsi netikėtų nelamių, su automobiliu ir kitokų katastriofų.

Mažiausiai žmonių miršta nuo senatvės, bet dėl kitų priežasčių, kurios pasimaišo, kaip antai, kokia staigi nelaimė, apsikrėtimas, persišaldymas ar kas nors panašaus, nutraukia žmogaus gyvenimo siūlą. Dažnai mirtis pasitaiko, kai žmogaus kūno koks nors organas pasirodo persilpnas; ar širdis, ar koks nors kitas organas, kuris buvo perkrautas darbu ir neatlaikė. Tada ateina mirtis, nors kitos kūno dalys būtų sveikiausios.

Mokslininkai pastebėjo, kad ne visi žmonės moka lygiai gyventi. Kaip yra žmonių, kurie savo automobilį greit nunešioja ir nuvaro, taip yra žmonių, kurie savo kūną greit nualina. Kūnas yra tam tikra mašina ir labai komplikuota. Moderniškas gyvenimo tempas labai verčia greitai ir skubai gyventi. Ne kiekvienas moka savo sveikatos jėgas taupiai sunaudoti. Bet tas dar nereiškia, kad reikia lepiai gyventi. Kiti nualina savo kūną, kad permažai jį laiko griežtoje drausmėje, permažai jį sudvasina.

Nuo ko daugiausia pareina ilgas amžius? Kas trumpina amžių?

1) Nutukimas. Amerikonai turi priežodį: „The longer the belt, the chorter the life“, lietuviškai: juo ilgesnis diržas, tuo trumpesnis gyvenimas. Visos gyvenimo apdraudimo įstaigos daugiausiai žmonių atmeta dėl nutukimo. Nutukimas labai trumpina gyvenimą.

2) Ar trumpina gyvenimą mėsos valgymas? Tyrimai su tais gyvuliais, kurie ėda mišrų maistą, rodo, kad mėsos valgymas pailgina gyvenimą. Pagal dabartinę mediciną atrodo, kad žmogui mišrus valgis (mėsiškas, pieniškas, miltiniai, vaisiai, žalumynai ir pan.) yra pats sveikiausias, bet iš kitos pusės žinoma, kad kai kurie vegetarai, kaip mūsų Vydūnas, anglų Bernard Shaw, labai ilgai gyveno. Ar jie todėl taip ilgai gyveno, kad buvo vegetarai, kas gali pasakyti?

3) Ar trumpina gyvenimą alkoholis ir rūkymas? — Nėra abejonės, kad didelis alkoholio vartojimas ir stiprus rūkymas kenkia. Bet jeigu kas per pietus ar vakarienę mėgsta labai protingu saiku kiek vyno, ar alaus, ar pavalgęs cigarą ar cigaretę surūkyti, tam niekas negali dabartinio mokslo vardu pagrąsinti, kad jis tai darydamas trumpiau gyvens. Sakome, moksliškai kalbant, bet neneigiame, kad kas gali turėti kitokių sumetimų, — religinių ar ekonomiškų, — dėl kurių gali atsisakyti visiškai nevartoti nei alkoholio, nei tabako.

4) Ar vedusieji ilgiau gyvena, ar nevedusieji? Apdraudimo įstaigos rodo, kad vedusieji ilgiau gyvena, ypatingai vyrai. Kodėl? Manoma, kad vedusieji šeimoje tvarkingiau gyvena. Žmona paruošia savo laiku valgius, prižiūri namus, šeima pririša vedusius prie normalesnio gyvenimo. Ypatingai vyrai turi naudos iš šeimos. Jeigu vienas iš vedusių pradėtų netvarkingai gyventi, tuojau antroji pusė protestuotų ir neleistų atsiduoti ar alkoholiui, ar netvarkingam lytiniam gyvenimui. Iš to negalima daryti išvados, kad patslytinis gyvenimas kaip toks, savaime prailgina gyvenimą. Tie, kurie dėl augštesnio pašaukimo ir iš religinių motyvų atsisako vesti, priklauso prietų, kurie ilgai gyvena, nes jie kitokiais būdais pasiekia tvarkingą gyvenimą.

5) Tarp žmonių randama visokių pažiūrų. Kartais sakoma, kad brunetai ilgiau gyvena, negu blondinai, kad tie ilgiau gyvena, kurių plaukai ilgai nepražyla, negu tie, kurie labai anksti pražyla, kad plikagalviai trumpiau gyvena, negu plaukuočiai, kad vyrai, kurie yra labai plaukuoti, ilgiau gyvena, — tai vis klausimai, kurių mokslas šiuo tarpu negali nei patvirtinti,, nei atmesti. Gal vėliau mokslas užsiims šitais klausimais, kada bus išrišęs kitus, svarbesnius klausimus, kaip vėžį, poliomielitį (vaikų paralyžių).

Yra vienas lotyniškas priežodis: „Summa natura est countra naturam“ — didelis noras gyventi pagal gamtą yra prieš pačią gamtą, tai reiškia, kad žmogaus dvasia turi viešpatauti žmogaus kūnui, o ne

Nukelta į 5 pusl.

Pietų jurose

RAŠO JŪRININKAS N. BALTRUKONIS.

Iš P. Amerikos Kanadon grįžome vežini aluminijaus žaliavą į Arvidos aluminio fabrikus. Mus čia laukė jau žvarbūs rudens vėjai. Pro šonus plačiai pamažu slinko pliki St. Lauryno krantai. Kažkur kitu šonu skubėjo baltas C. N. S laivas, matyt, Montrealio kryptimi. Laivų judėjimas prieš sezono uždarymą buvo gan nemenkas.

Mes pasukome žavingaja Saguinay upe į Port Alfredą. Įsmunkame gilia upe tarp augštų uolinių krautų, lyg kokiam fjorde. Lauke jau jautėsi gerokas šaltumas. Visi pastatai stovėjo prisiglaudę galinguose uolų prieglobsčiuos ir laukė žiemos.

Į Port Alfredo atvykome tik vėlai naktį. Jau iš tolo mums mirkčiojo šimtai uosto žiburių. Tarsi mus sveikino po ilgos 7-nių mėn. kelionės pereitą pavasarį.

Dešinėj ant kalvų spindėjo skaidriai raudonas kryžius. Tai Baiotville miestelis. Faktinai čia yra trys atskiri miesteliai puslankiu išsidėstę aplinkui šią gilią uosto įlanką—Grand Bay, Port Alfred ir Bagotville.

Sekančią dieną galingi kranai skubėjo išsemti boxito dulkes, ir mes patraukėme link Montrealio. Čia sustojome tik vienai dienai, nes sekantį rytą pakėlėme bures atgal — ilgai žiemos kelionei po pietinius vandenis. Dar pakeliui sustojome Quebec'e, Halifax'e ir St. Jochn'e, pilnam pasikrovimui, o po to — tiesiog į West Indiją.

Tik vėlai naktį, mes pilnai pasikrovę, išjudėjome iš St. Johns, N. B., 11 dienų kelionei į San Juan, Porto Rico, kur neperseniausiai vyko kruvinos riaušės. Juo toliau į pietus, juo tolyn nuo ateinančios žiemos glėbio.

Pagaliau, diena po dienos vis artyn West Indijos.

PORTO RICO.

Pagaliau šviečiant puikiai mėnesienai išvystame San Juan švyturius Jau gan vėlyva naktis. Mūsų laivas pamažu ir atsargiai įsmunka pro galingą tvirtovę gilyn į uosto įlanką. Malonus pietinis aromatas glosto krūtinę. Vienam šone ant uolų miestas baltas sidabrinėj mėnesienoj, kitoj pusėj — jūros bangos šniokščia per plokščias pakrančių uolas. Nors vėlu, bet gyvenimas verda šiame senobiniame ispanų kultūros mieste.

Išmetame inkarą ir laukiame ryto.

Rytą čia atsivėrė daugiau vaizdų. Dešinėj, prie pat uosto vandens, didžiulis aerodromas, nepaprastai judrus. Lėktuvai kyla ir leidžiasi kone kiekvieną minutę. Ir kas nuostabiausia, visuomet viena kryptimi, nes vėjas čia, atrodo, kryptįes nekeičia, kas labai sutaupo plotą, kurio taip stoka tarp uolėtų augštumų.

Tik sekančios dienos popietę mes pajudame link krantinių. Čia laivo jau laukė aibės visokių spalvotų čiabuvių. Na ir pradėjo krauti mūsų prekes. Čia teko praleisti savaitgalį. Tai labai gražus turistinis miestas su puikiu kapitolium ant kalno. Puikios gatvės su gėrybių pilnomis krautuvėmis vilioja praeivius.

Šį uostą apleidžiame vieną popietę. Dar spėjame pasigėrėti miestu iš tolo ir ta galinga tvirtove, kurios fortuose stūkso moderniškos amerikiečių patrankos.

KOLUMBO SOSTINĖ.

Atplaukėme į Cuidad Trujillo, San Domingo. Čion atvykome lygiai po 24 valandų kelionės. Prieš akis atsiveria jau lėkštesni pakrančių vaizdai. Kas krito į akį, tai labai stačios pakrantės, kurios buvo skalaujamos įniršusių bangų, o viršum puiki palmių promenada su skubančiais automobiliais. Pats uostas neperdidžiausias. Prie pat uosto augštos tvirtovės sienos ir dantyti bokštai. Tai centrinis kalėjimas.

Tarp kita ko, Cuidad Trujillo kaip tik buvo Kolumbo sostinė, iš kur jis tvarkė kitas saleles.

Vienoj miesto katedroj yra saugoma Kolumbo relikvijų ir šiaip istorinių dokumentų bei daiktų.

Dauguma piliečių negrų kilmės, bet nemaža ispanų ir kitų europiečių, net vieną vokietuką iš Hamburgo sutikau. Jis čia užsilikęs nuo pereito karo.

Gausu restoranų ir kavinių su judria spalvota publika. Atrodo nerūpestingas gyvenimas. Gėralai labai pigūs. Bet pinigas yra lygus Amerikos doleriui.

Pagaliau vieną pavakarę atsisveikiname su šia istorine vieta ir patraukiame link Porto Cabello.

Pamažu nyko pakrančių žiburiai mums lėtai slenkant pietvakarių kursu.

ŠIAURINĖSE PIETŲ AMERIKOS PAKRANTĖSE

Pagaliau po poros dienų kelionės gana ramia jūra, vakarop pamatėme tolimą mėlynų kalnų grandinę, tai Venezuelos pakrantės. Jie artėjo labai pamažu. Kažkur iš kairės mauna kitas laivelis, matyti amerikiečių, Porto Cabello kryptimi.

Tolimi kalnai pamažu artėjo ligi išniro į masyvias milžiniškas pakrančių uolas. Tai garsiųjų Kordiljerų tęsinys.

Saulei leidžiantis, mes priplaukėme uosto įrengimus ir išmetėme inkarą. Juodų milžinų papėdėj mažas Porto Cabello uostas atrodo, kaip kaimelis, bet vis dėlto senas istorinis miestas ir uostas.

Tik temstant priplaukė pilotlaivis su lietuviškos spalvas primenančia vėliava, tik vietoj žalios — mėlyna su penkiomis žvaigždėmis vidury. Ir mes pamažu pro siaurą angą įslinkome į uosto vidurį.

PORTO CABELLO

tebestovėjome tik vieną dieną, bet spėjome apžiūrėti senoviškas ispanų laikų bažnyčias, gavome paštą bei išsiuntėme savo laiškus.

Bendrai, Venezuelos pakrantės yra užverstos masyvių kalnų, kuriuos regėjo nuo amžių įvairūs keliautojai bei tyrinėtojai.

Daugiau bus.

SAUGU — PATIKIMA — SĄŽININGAI!

Mann & Martel

REALTORS

1245 BLOOR ST. W. (prie Lansdowne) **Tel. OL.8481**

Daugelio lietuvių išbandyta-ptikima nuosavybių pirkimo--pardavimo įstaiga turi pasiūlymų visuose Tamstų pageidaujamuose rajonuose ir pagal Tamstų norimą kainą.

$5.000 įmokėti, $ 16.000; Landsdowne-Bloor; 10 k., mūrinis, nepeiranami k., atskiras, mod. virtuvės ir vonios, dvigubas garaž., nėra skolų, labai ger. stovyje, reta proga.

$1.500 įmokėti, $ 6.000; Dovercourt-Dundas; 7 k., garažui vieta, pilnas rūsys, viena skola.

$2.500 įmokėti; Dovercourt -Hallam; 7 k., mūr., atsk., moder. virtuvė, 2 garažai.

$4.000 įmokėti; Beatrice-College; 9 k., mūr., 2 modernios virt., alyvos šild., labai gerame stovyje, garažas, be skolų.

$3.000 įmokėti, $ 12.500, High Park; 6 k., mūrinis, „iš pirmų rankų".

$19.500 pilna kaina; High Park, 11 k., 3 virtuvės, mūr., dvigub. garažas, atskiras, 2 vonios, labai puikus iš vidaus, tiek išorėje. Dėl įmok. dar nesusitarta.

$3.000 įmokėti, $14.000, H. Park; 10 k. ir krautuvė, mūrinis, 2 garažai.

Kaina dar nesusitarta, tik gautas pardavimui High Park raj. retos vertės namas, 17 k., žaidimų k. subaru, 2 garažai, labai geras mūras, ats., visi įrengimai pirmos vertės. Gal eis už apie $22.000, su palyginti nedideliu įmokėji.

$3.000 įmokėti, 7 k. Ossington-Bloor, mūr., atsk., moderni virtuvė, 2 labai geri garažai, pritaikyti auto mechaniko darbui namuose. Nėra skolų.

$3.500 įmokėti, St. Clair-Eglinton, 5 k. mod. bungalow su 3 k. apartmentu rūsy, kuris apmoka visas skolas. Garažas.

$4.000 įmokėti, $ 16.000. Apie 15 mylių už Toronto; gazolino stotis ir garažas, su visais įrengimais. Atskiras namas iš 7 k. gyventi; proga automechanikui.

Turime pasiūlymų: įvairiausių biznių, farmų, gazolino stočių, žemės sklypų ir tt. Suteikiame paskolas ir morgičius.

MŪSŲ ATSTOVAS

Zigmas UMBRAŽŪNAS

mielai Tamstoms suteiks plačių informacijų, aprodys ir padės išsirinkti. Prašom kreiptis į jį asmeniškai arba

TELEF.: įstaigos OL. 8481 Namų ME 0667

VYRIŠKŲ ir MOTERIŠKŲ RŪBŲ SIUVĖJAS

Kostiumus ir paltus siuvu pagal naujausias madas. Turiu didelį pasirinkimą įvairių angliškų ir vietinių medžiagų. Visus darbus atlieku pigiai, skoningai ir punktualiai.

ED. KONDRATAS.

1113 A Dundas St. W. (netoli Ossington). Toronto. Tel. LL 9626.

Maloniai pranesame!

NAUJŲ „FORD" AUTO MOBILIŲ ir SUNKVEŽIMIŲ PIRKIMO REIKA LAIS KREIPKITĖS Į MŪSŲ ATSTOVĄ

V. PESECKĄ

INFORMACIJA:

vakarais 18 — 21 val. šeštadieniais 10--13 val.

DIDELIS PASIRINKIMAS VARTOTŲ AUTOMOBILIŲ IR SUNKVEŽIMIŲ, BE TO GREITAI IR SĄŽININGAI ATLIEKAME VISŲ AUTOMOBILIŲ ĮVAIRŲ REMONTĄ.

FORD-MONARCH ATSTOVYBĖ

CHURCH MOTORS LTD

1638 BLOOR Street West, Toronto. Tel. OL 2371

KE 1118

J. GREEN

REAL ESTATE AND BUSINESS BROKER

933 Bloor St. W. Tornoto.

Pirkdami ar parduodami namus pasitarkit su mumis — mielai Jums patarnausim!

DĖMESIO! Statau naujas alyvines ir kitokias krosnis, taip pat remontuoju senas. Pravedu gazo linijas, prijungiu plytas, statau radiatorius, vandens apšildymo krosneles ir atlieku kitokius panašius darbus.

Pranešu klientams savo naują adresą:

7 HAVELOCK, Toronto, telef. LL 4576

ANT. JUOZAPAITIS

DĖMESIO TURINTIEMS AUTO MAŠINAS!!!

Imperial Auto Collision

Atlieka visų mašinų visokį remontą:
(sparnai, durys, priekis, rėmai).
Spalvų, dažymui, didžiausias pasirinikmas.
Darbas garantuotas.

561—567 KEELE Str. **Biuro telef.**
vienas blokas į pietus **JU 4773**
nuo St. Clair **Namų CE 1-3444**
TORONTO, Ont.

DANUTĖ STRAZDAITĖ

321 Oakwood Ave., Toronto, 10.

GORDON'S BEAUTY SALON

Daro pusmetines ir įvairias vienkartines šukuosenas, dažo ir kerpa plaukus. Kiekvienu metu (išskyrus sekmadienius) galima susisiekti telefonu: OR 8081.

ERNEST RIDOUT REAL ESTATE LIMITED

DIDŽIAUSIAS NAMŲ PASIRINKIMAS

KANADOJE DIDŽIAUSIOJE NUOSAVYBIŲ PIRKIMO PARDAVIMO ĮSTAIGOJE

PIRKDAMI AR PARDUODAMI PASITARKITE SU MŪSŲ EKSPERTAIS. MES TURIME ŠIMTUS ĮVAIRIAUSIŲ NAMŲ. TAIP PAT DUODAME PASKOLAS.

MŪSŲ NAMŲ APRAŠYMAI SU FOTO NUOTRAUKOMIS PALENGVINS JUMS PASIRINKTI NAMUS.

PLATESNIŲ INFORMACIJŲ IR VISAIS NAMŲ PIRKIMO - PARDAVIMO REIKALAIS KREIPKITĖS

A. KIRSONIS Telef.: OL 7511

V. MORKIS Telef.: OL 7511

B. SERGAUTIS Telef.: OL 7511

1460 DUNDAS St. W. (prie Dufferin) — TORONTO.

HAMILTONE MŪSŲ ĮSTAIGĄ ATSTOVAUJA **J. VALEVICIUS**

VISAIS NEKILNOJAMO TURTO REIKALAIS SKAMBINK AR UŽEIK 913 MAIN St. East, Tel. 9—4121

ERNEST RIDOUT

REAL ESTATE LIMITED REALTORS

J. J. ELLIS, Realtor

383 RONCESVELLES AVE., TORONTO, ONT.

JEIGU NORITE PIRKTI AR PARDUOTI NAMUS, FARMAS, GAZOLINO STOTIS, KRAUTUVES AR KITOKIUS BIZNIUS, VISUOMET JUMS MIELAI PATARNAUS MŪSŲ ATSTOVAS

Vytautas Lunys

TELEFONAI: BIURO OL 6321, BUTO LA 6338

Atkelta iš 4 pusl.

kūnas dvasiai. Gal giliausia žmogaus ilgo ir laimingo gyvenimo paslaptis, yra tai rami ir tauri sąžinė. (L).

KOKIŲ TURĖSIME RADIJAUS APARATŲ?

Atradimas būdų skaidyti atomą ir išvystymas elektronijos sudaro nepaprastai daug galimybių naujoviškai tvarkyti visokius tos rūšies aparatus, paremtus elektra.

Taikant naujus gamybos metodus, jau yra sukonstruoti, pavyzdžiui, radijaus aparatai, kurie yra dydžio sulig graikų riešutu. Tokius radijo aparatus žmonės galės nešiotis kišeniuose, moterys rankinukuose ir tt.

PERKANT — PARDUODANT

NAMĄ AR BIZNĮ

KREIPKITĖS Į LIETUVIŠKĄ BIURĄ

A. MINIOTA

REAL - ESTATE
& BUSINESS BROKER
1333A DUNDAS St. W., TODONTO
Tel. OL. 8443

Visais namų pirkimo - pardavimo reiaklais suteiks Jums informacijų ir mielai patarnaus mūsų agentai

F. JONYNAS
Tel. įstaigos OL 8444
Namų OL 2636

V. JUCAS
Biznio telef. OL 8444
Namų telef. OL 6718

P. DAMBRAUSKAS
Telef. įstaigos OL 8443
Namų JU 6198

Mes taip pat tarpininkaujame pirkimo - pardavimo dokumentų sudaryme bei morgičių ir paskolų reikalais.

JOHN J. ELLIS

REAL ESTATE

NAUJAI ATIDARYTAS SKYRIUS..

383 RONCESVALLES — TEL. LA 8000

Įgyto pasitikėjimo dėliai mūsų firma auga sparčiausiais žingsniais. Kiekvienu laiku čia rasite didžiausį namų ir kitokių nuosavybių pasirinkimą. Kiekvienu laiku šimtai namų visuose Toronto rajonuose. Ypatingas mūsų naujojo skyriaus dėmesys bus skiriamas patarnauti klijentams, norintiems įsigyti namus High Parko rajone.

Parūpinamos paskolos padidinti Jūsų įmokėjimą.

R. ŽULYS

383 Roncesvalles. - Telef. OL. 6321 - Buto tel. EM. 3-6711

Dr. A.Pacevičius

GYDYTOJAS ir CHIRURGAS

Yarmey Clinic 314 Bathurst St., Toronto

Telef. kabinetas EM. 6-2696. **Namų OL 4778**

Rentgenas. Physioterapija. Laboratoriniai tyrimai.

Priima ligonius ir gimdyves: kasdien 11—12 val., 2—4 v. ir 7—9 val., šeštadieniais nuo 11—3 val.

„NL" ADMINISTRACIJA prašo Gerb. Skaitytojus atnaujinti prenumeratą 1953 metams

---

Dr. N. Novočickis

DANTŲ GYDYTOJAS
(Lietuvis)

345 BLOOR St. West
(kampas Bloor - Huron)
TORONTO

Telefonas MI 2003

Priėmimo val. nuo 9 v. iki 5 vv. ir pagal susitarimą.

W. A. LENCKI,

B. A., L. L. B.

TEISININKAS —

Advokatas — Notaras

100 Adelaide St. W.

Room 107

Telefonas EM. 6-4182

Toronto

HAMILTONUI, TORONTUI IR APYLINKĖMS.

Kontraktorius K. TRUMPICKAS

Įrengiami nauji visų rūšių namų apšildymai anglimis arba alyva. Keičiamos senos krosnys į naujas, moderniškas alyva apšildomas ir pilnai automatiškas. Įrengiami alyvos apšildymai (Oil Burneriai) į senas krosnis. ir taisomi seni apšildymai.

Didelis pasirinkimas įvairių firmų krosnių ir Oil Burnerių. Kadangi prekės gaunamos tiesiog iš urmo sandėlių, be jokių tarpininkų, todėl ĮRENGIMAI DAROMI ŽYMIAI PAPIGINTOMIS KAINOMIS IR IŠSIMOKĖJIMUI DVIEMS METAMS. VISI PATARIMAI VELTUI.

Užsakymai priimami:

Hamiltone: 18 Spadina Ave. Telefonas 9—2035.

Toronte: 693 Dovercourt Rd. Telefonas LO 8951.

John J.ELLIS,

REAL ESTATE

1072 BLOOR ST. W., TORONTO, Ont.

MALONIU IR SĄŽININGU PATARNAVIMU MŪSŲ FIRMA ĮSIGIJO GERĄ VARDĄ TORONTO VISUOMENĖJE. PAS MUS DIRBA VIRŠ 80 ĮVAIRIŲ TAUTŲ AGENTŲ. KASDIEN GAUNAME APIE 60 NAMŲ PARDAVIMUI. TODĖL, JEIGU TAMSTA JIEŠKOSI NAMO, BIZNIO, SKLYPO ir t. t., ATSIMINK IR SAVO PRIETELIUI PATARK, KAD, VISUOSE PIRKIMO - PARDAVIMO — PASKOLŲ GAVIMO REIKALUOSE TAMSTOMS MIELAI PATARS IR PATARNAUS

P.LEONAS

TEL. ME 2471 **BUTO KE 7425**

1072 BLOOR ST. W., TORONTO, Ont.

LO 2710

MICHAEL KOPRIVICA

REAL ESTATE AND BUSINESS BROKER

1489 DUNDAS ST. W. (kampas Dufferin) Toronto.

pirkdami ar parduodami namus pasitarkit su mumis, mielai jums patarnausim!

DR. K. ŽYMANTIENĖ

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ

430 DUNDAS Str. West Toronto.

Priimamos val.: nuo 1—4 ir nuo 5—8 val. p. p. Kitu laiku pagal susitarimą. **Telef. EM 6-5793.**

MŪSŲ SPORTAS.

Atkelta iš 3 pusl.

ir Vyrų choras, dirig. Gečo. Baigiamajame žody Br. Ketur akis padėkojo visuomenei ir or ganizacijoms, prisidėjusioms prie žaidynių suorganizavimo bei pagalbos sportininkams, apgailėjo, kad susirinkusio sportuojančio jaunimo tarpe buvę pastebėta netinkamo elgesio, ragino visuomenę ir organizacijas daugiau dėmesio skirti sportui ir sportuojančiam jaunimui. (D ir N).

VYTIEČIAI ČIKAGOJE

Šiaurės Amerikos lietuvių žaidynės, kurios įvyko rugsėjo 5 ir 6 dd. Čikagoje, pirmą kartą susilaukė ir kanadiečių dalyvių. Tik paskutiniu momen tu paaiškėjo, kad leidimus išvykti gavo nepilna futbolo komanda, maišyta krepšinio komanda ir vienas stalo tenisinin kas. Su šitokiomis jėgomis torontiečiai turėjo nelangvą uždavinį: tie patys žmonės trum pu laiko tarpu stengėsi užpildyti praretintas saviškių eiles įvairiose žaidimo aikštėse. Ta čiau ir šitokiu „lipdymu" vytiečiai pajėgė išnešti žymesnes žaidynių pergales, kas rodo vie na, kad varžybų bendras lygis buvo neperaugščiausias.

Krepšiny vytiečiai nelauktai, bet pelnytai įveikė savo žymiausią konkurentą ir rengėjų favorizuojamą Čikagos „Perkūną", nes po vytiečių pergalės prieš Omahos lietuvius, jiems buvo jau išrašyti II vietos dip lomai ir vėliau prakaituojant teko braukyti rymiškas skaitli nes, iš dviejų lazdelių, išraitant vieną nenormaliai storą. . .

Pačiame žaidime po apylygio pirmojo ketvirčio, kanadie čiai smarkiai pasivaro taškais į prekį. Nesekmė lydi Ignatavičių, kuris neišnaudojo apie 14 baudų. Antrojo puslaikio pradžioje vytiečiai Dulūnias ir Kulys turi apleisti aikštę dėl baudų. Padidėjusį perkūniečių veržlumą taktiškai gerai stabdo torontiškių Suprono, Ig natavičiaus, Preikšaičio, Gvildžio ir Ažuolo pavartotas zonis dengimas. Kamuolys rankose išlaikomas kartais net 3 minutes, neatsiekiant jokio taš ko. Nežiūrint didelių pastangų perkūniečiai nepajėgia persverti pasekmės savo naudai ir baigminis rezultatas rodo 30: 26 vytiečių pergalę. Rungtynes objektyviai pravedė ameri kiečių teisėjai.

Nedalyvaujant futbolo varžybose pajėgiai New Yorko lie tuvių komandai, atvykę torontiškių 8 žmonės dėl programos išlaikymo ir kamuolio žaidimų vadovo įtikinėjama, pasipildė keliais pažįstamais ir pasirodė aikštėj varžybinėms rungtynėms.

Čia nepilnos sudėties vytiečiai pateikė mažą staigmeną šeimininkams: pirmą įvartį torontiškių naudai muša Idzelevičius ir neužilgo vietiniai bau dos smūgiu iš kokių 20 m į augštinį vartų kampą lygina. Antrame puslaiky vieno toron tiškių puolimo praėjimo metu Preikšaitis iš arti atsiekia ir antrąjį pergalės įvartį, tačiau čia istorija nesibaigia. Po rung tynių tas pats vadovas, nežiūrint, kad prieš tai labai draugiškai piršosi padėti žmonėms, paduoda protestą, kad neužskaitytų laimėjimo kanadiečiams svečiams, nes buvo. . . ne registruotų žaidėjų. Ir taip skirtoji už futbolą dovana, žiū rovams švilpiant ir kiatip reiškiant savo nepasitenkinimą, nu keliavo pas kitus „nugalėtojus". Šitas reikalas bent formaliai, atrodo, buvo išspręstas visiškai tvarkoj. . .

Vienintelis torontiškių tenisininkų dalyvis Pr. Gvildys iš kovojo vyrų vieneto nugalėtojo vardą, palikdamas savo kon kurentus Nasvytį (Clevelandas) ir Šoliūną (Čikaga) užpakaly. Mišriame dvejete tas pats žaidėjas su p. Rūtelionie ne iš Philadelfijos paveržė ir

SOTUS ALKANAM PADĖK

AID OVERSEAS, INC., 3133 S. HALSTED ST. CHICAGO 8, U. S. A.

Bendrovė siunčia maisto siuntinius į Vokietiją ir kitus kraštus, išskyrus SSRS. Pristatymas trunka apie 17 d., nes siuntiniai siunčiami iš Europos sandėlių. Pilnas draudimas.

Reikalaukite pilno siuntinių sąrašo.

Siuntinys Nr. 6	5 sv. baltų kv. miltų	1 sv. deg. kavos
A. 10 sv. cukr.—$2.60	3 sv. gr. kiaul. taukų	1 sv. kakavos
B. 20 sv. cukr.—$4.70	1 sv. šokolado	**Siunt. Nr. 19—$ 9.95**
Siuntinys Nr. 7	1 sv. kavos	4 sv. rūk. lašinių
A. 10 sv.kv. miltų$2.50	**Siunt. Nr. 12—$ 6.40**	2 sv. kiaulinių taukų
B. 20 sv. kv. miltų$3.90	2 sv. rūkytų lašinių	2 sv. margarino
E. 9 sv. kiaul. t. $ 5.25	2 sv. kiaul. taukų	2 sv. marmelado
Siunt. Nr. 11—$ 6.50		1 sv. deg. kavos
5 sv. cukraus		1 sv. šokolado
1 sv. šokolado		
2 sv. kakavos		
4½ sv. cukraus		
2 gab. tualet. muilo		
Siunt. Nr. 22—$ 5.50		
3 sv. gr. kiaul. taukų		
3 sv. rūkytų lašinių		
3 sv. cukraus		
1 sv. šokolado		

Sault Ste Marie, Ont.

GEROS IR BLOGOS NAUJIENOS.

Mūsų miestas vis dideja ir plečiasi. Spėliojama, kad už kokių 20-ties metų mūsų miesto gyventojų skaičius pakilsiąs ligi 80 ar net 100 tūkstančių. Prieš kelias savaites vietiniam „The Sault Daily Star" buvo žinutė, kad mūsų mieste iš USA lankėsi neišvardintos pramonės atstovai, kurie turėjo pasitarimus su miesto valdyba, su „Chamber of Commerce" ir su miesto planavimo skyriumi, o taip pat lankėsi vietos fabrikuose. Plačiau nenagrinėjant tos žinutės, prašosi išvada, kad yra galimumų ir, gali būti, mūsų mieste ar apylinkėje įsikurs dar koks nors nau jas amerikoniškas fabrikas.

Panašios žinios spaudoje yra ir apie plieno fabriko „Algoma Steel" plėtimą ir naujų dar bininkų priiminėjimą, o taipogi darbo jieškančių ir naujai atvykusių Kanadon nuolatinis plaukimas į mūsų miestą padaro tai, kad namų ir statybos sklypų kaina mieste visą laiką pastoviai kyla. Štai, tautiečiai prieš porą metų pirkę namus rytiniame miesto gale už 10.000 dol., šiomis dienomis tuos namus pardavė už 12.000 dol. Statybai sklypas, už kurį rytiniame miesto gale prieš dvejus metus buvo mokėta 1000 dol., dabar parduodamas už 1600 dol. Miesto valdyba prieš metus laiko sklypus vakariniame miesto pakraštyje pardavinėjo po 150 dol., o šiais metais jau pardavinėja po 300 dol. ir visa eilė panašių pavyzdžių.

Kitos trumpos naujienos.

Tautos Šventės (Rugsėjo 8 d.) minėjimo mūsų kolonijoje, kaip ir baisiųjų birželio mėn. išvežimų (birželio m. 15 d.) minėjimo, nebuvo.

Mūsų mieste prieš porą savaičių buvo paskleidė netikrų dešimties dolerių banknotų.

Lietuvių dienon Hamiltonan buvo nuvykę keletas ir mūsų kolonijos tautiečių.

„N. L." skaitytojų V. T. Švarlių šeima persikraustė gyventi į naują, šiais metais pastatytą, namą.

„N. L." skaitytojas A. Dicevičius su šeima jau prieš porą mėnesių persikėlė gyventi į šiemet pasistatytą naują savo namą.

„N. L." skaitytojas tautietis Bartkus persikėlė tolimesniam gyvenimui ir darbui į Torontą. Šiam simpatiškam, draugiškam ir visais atžvilgiais padoriam ir tvarkingam tautiečiui, nuoširdžiai palinkėsime sėkmės tolimesniam gyvenime.

Prieš porą metų atsikėlusio je iš Toronto L. W. šeimoje gi mė dukrelė. Ši šeima jau augina pusantrų metų turintį gražų vyrą — sūnų. **J. Sk.**

JEIGU NORI PIRKTI AR PARDUOTI NAMĄ BEI BIZNĮ, KREIPKIS Į

J. KARPIS

REAL ESTATE

ČIA SAVO KALBA GALĖSI IŠSIAIŠKINTI VISUS REIKALUS ir GAUSI REIKIAMĄ PATARIMĄ BEI PATARNAVIMĄ.

J. KARPIS REAL ESTATE

1609 DUNDAS ST. W. OL 7996-7. Toronto.

RAŠTINĖ. TR 6025 5 — 6th Ave, VILLE LASALLE.

J.R. RIENDEAU

KONTRAKTORIUS

VISŲ RŪŠIŲ KASIMAI

Specialybė: kanalizacija ir vandentiekis.

Mechanizuotos kasimo priemonės, kompresorius.

MOTERŲ KIRPYKLA

961-A Bloor St. W., (prie Dovercourt) II augšte,

„CLARE'S BEAUTY PARLOR"

daro pusmetinius ir vienkartinius šukavimus, kerpa ir dažo plaukus, daro galvos ir veido masažus.

Tel. LL. 8871. Prašoma užsisakyti iš anksto.

Savininkės G. Jonušienė ir F. Kupčiūnaitė.

Dr. DORA GORDON

Dantų gydytoja

Kalba lietuviškai

Tel.: WAlnut 9773 4914 Decairie Blvd., Montrel.

LIETUVIS LAIKRODININKAS

ŽUKAS ANTANAS

408—8-th Ave, Ville Lasalle, Que. TR 4321

Kreiptis vakarais po 6,30 val.

Moteru Rubu Siuveja

siuvu paltus, kostiumus ir sukneles. Darbas augštos kokybės, kainos prieinamos.

STASĖ VENCKIENĖ

6702 Des Erables, Montreal (kampas St. Zotique).

Atstovavimas įstaigose, patvirtinti dokumentų vertimai ir nuorašai, kalbinė pagalba turto sandėriuose, teismuose, mokesčių, imigracijos, vizų ir kiti reikalai

Jonas Žmuidzinas

Paryžiaus universiteto dipl. teisininkas

3420 Drummond, Montreal,P.Q.,Canada. Tel.: PL 6580

J. GRAŽYS

SIUVU NAUJUS IR TAISAU SENUS KAILINIUS PALTUS. DUODU GERĄ KAILIŲ PASIRINKIMĄ.

DARBĄ ATLIEKU SĄŽININGAI IR ŠVARIAI.

KAINOS PIGESNĖS KAIP KITUR.

7437 BLOOMFIELD, Park Extension. CRescent 2279.

Kreiptis po 6 val. vakaro, šeštadieniais — visą dieną.

BRONIUS AMBAKAS

SPECIALISTAS IŠ EUROPOS

BLOKSŲ — BRIKSŲ — PLYTELIŲ

dėjime

MALONIAI PATARNAUS TAMSTOMS.

Vakarais 3867 Henri Julien St., Montreal. LA 9460.

KAINOS PIGESNĖS KAIP KITUR.

Duodame ir kreditan

PARAMOUNT JEWELLERS

363 ST. CATHERINE St. W. netoli Bleury HA 0888

78 SAVAITĖS IŠSIMOKĖJIMUI be nuošimčių

Plačiai išgarsinti laikrodžiai

■ CYMA ■ LONGINES

■ BULOVA ■ OMEGA

Šviesiai melsvi deimantai

Mokame augščiausias kainas už seną auksą ir deimantus.

EKSPERTŲ GARANTUOTAS LAIKRODŽIŲ TAISYMAS

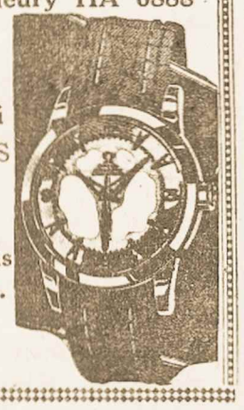

VICTOR HARDWARE

5939 MONK Boulevard, MONTREAL. Tel.: FI 1492

SAVININKAI BROLIAI BRASTAUSKAI

PERKANTIEMS DAŽUS GALONAIS, NAMŲ SAVININKAMS DUODAMA 20% NUOLAIDA.

* * *

CROSLEY RADIO ir TELEVIZIJA

* * *

C. C. M. DVIRAČIAI

* * *

PASINAUDOKITE SPECIALIA VISŲ PIRKINIŲ NUOLAIDA, TAIKOMA LIETUVIAMS!

VICTORIA CLEANERS & DYERS Co.

EXPERT CLEANING & DYEING SERVICE FOR CLOTHES AND HOUSE FURNISHINGS OF ALL DESCRIPTIONS

MINOR REPAIRS.

RUGS AND CHESTERFIELDS CLEANED

CITY-WIDE PICK-UP AND DELIVERY

FUR AND GARMENT STORAGE

2832 ALLARD TR. 1135

Mes valome ir dažome įvairius, kaip vyriškus, taip moteriškus drabužius. Taip pat išvalome apsiaustus nuo lietaus uždėdami jiems „Drex", kad neperleistų vandens ir duotų gražesnę išvaizdą.

Taipgi valome visokiausios rūšies karpetus ir fotelius (Chesterfields), gardinus lengvus ir sunkius. Sutaisome rūbus (iširimus), įsiuvame sagas ir pan. Kiekvieną orderį paimame iš namų ir pristatome į namus.

Už mūsų atliktą darbą garantuojame.

Dėl informacijų prašome telefuonuoti: TR 1135, galima šaukti lietuviškai.

Lietuviai savininkai:

J. Matulaitis,

J. Kriaučialiūnas,

A. Majauskas.

MONTREALIS 2832 ALLARD TR 1135

7582A, RUE EDOUARD, VILLE LASALLE TR 7412.

SUPERIOR REAL ESTATE Co.

Gerard Cool, 4337 Verdun A., Verdun YO 3323

Alcide Blais, 29—4ieme Av,, Ville Lasalle. TR. 7849.

Rūta

LIETUVIŠKA MAISTO PRODUKTŲ KRAUTUVĖ

JŪSŲ PATARNAVIMUI

PRAŠOME APLANKYTI

7730 Brodway St. (kampas 8 Ave.).

Ville Lasalle.

A. GAURYS. Telefonas: HE 0100

HAMILTON.

Atkelta iš 2 psl.

Kun. Dr. J. Tadarauskui už paramą ir rūpestį rengiant čią šventę, KLB Fort William, Winnipeg ir Montreal Apylinkių Valdybom už pasiųstus sveikinimus, Labatts prezidentui už sveikinimo telegramą, E. Hyder už didžiulį bukietą gėlių, Elliot Contruction Co už nemokamą scenos pastatymą salėje, T. Eaton Co už nemokamą salės dekoravimą nuoširdi padėka. KLB Windsoro Apylinkės Valdybai ir jos Pirm. P. Januškai už prisiųstą auką 75 dol. savo iniciatyva paskelbusiam per Detroito radiją Amerikos lietuviams apie įvykstančią šventę ir skelbimą „Detroito Žiniose" priklauso gili padėka.

Muz. St. Gailevičiui, pravedusiam ir tvarkiusiam visą šventės meninę dalį, Liet. Opros solistei E. Kardelienei, solistui V. Verikaičiui, Toronto Lietuvių chorui „Varpas" ved. muz. St. Gailevičiaui, Toronto Taut. Šokių Grupei, ved. A. Šadeikienei, Montrealio Taut. Šokių Gr., ved. J. Kibirkščio, Hamiltono Liet. Chorui „Rūta" ved. V. Untulio, Hamiltono Taut. Šokių Grupei, ved. V. Panaivaitės, Hamiltono šešt. vysk. M. Valančiaus mokyklos mokinėm, ved. Ant. Grajauskaitės, reiškiama gili padėka.

Sporto Klubo „Kovas" Pirmininkui K. Stanaičiui ir visai Valdybai, pravedusiem šventės sporto programą, Toronto, Montrealio ir Hamiltono sportininkams, dalyvavusiems žaidynėse, Hamiltono skautų Tunto tuntininkui E. Mickūnui ir visiems skautams už aktyvią paramą šventės metu, maloniems talkininkams: O. Čerškutei, P. Prakui, svečiui iš St. Catharines J. Vyšniauskui, M. Tumaitienei, Vilimaitienei, M. Lazdučiui, V. Juzokui, M. Juodžiui, B. Griniui, K. Mikšiui, J. Kazlauskienei, V. Stabingiui, V. Bartininkui, P. Šiuliui, St. Kačinskui, J. Paškevičienei, K. Lukoševičiui, K. Jurgėlai, L. Palčiauskui, Z. Laugaliui, V. Laniauskui, K. Prielgauskui, P. Čelkui, T. Verbickaitei, J. Juozapavičiui, J. Pleiniui, J. Bajoriūnui, ponioms Giedraitienei, Grinienei, Antanaitienei, Šukaitienei, O. Mikšytei, A. Šukaičiui, S. Verbickui, Z. Stanaičiui, E. Petrušaičiui, Šimkevičiui ir visiems kitiems širdingas ačiū! Pagaliau nuoširdi padėka priklauso visiems svečiams taip gausiai atsilankiusiems šioje šventėje, kad visas rengėjų viltis toli pranešė. Ačiū, ačiū visiems!

KLB Hamiltono Apylinkės Valdyba.

KLB HAMILTONO VALDYBOS

paskutiniame posėdyje buvo priimta Lietuvių Dienos apyskaita.

Spalio 17 d. nutartas reprezentacinis pobūvis ir Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas. Kalbą pasakys iš Čikagos gen. Plechavičius, o meninės programos dalies išpildymui nutarta kviesti Toronto vyrų chorą „Varpas" ir Hamiltono Tautinių šokių grupę.

Be to, pagal prisiųstą United Council raštą, dėl pagelbėjimo finansiniai Graikijos salose nukentėjusiems gyventojams nuo žemės drebėjimo, iš B-nės kasos asignuota Hamiltono Graikų Gelbėjimo Fondui dol. 10.

Visuotinį B-nės narių susirinkimą nutarta sušaukti lapkričio mėn. pirmoje pusėje, išrenkant rinkimnię Komsiiją, ydant ši, jau gruodžio mėn. pradžioje galėtų pravesti rinkimus ir naujoji valdyba su naujais kalendoriniais metais galėtų pradėti darbą.

Į pasiųstus sveikinimus

Lietuvių Dienos proga jau gauti atsakymai iš Kaandos ministerio pirmininko p. Louis St. Laurent ir VLIKo pirmininko prel. M. Krupavičiaus.

Iš kito miesto

atvykusi Gražina Kelerytė ir apsigyvenusi pas pp. Petraičius, po penkių dienų ne tik kad nesumokėjo už butą ir maistą, bet nesant šeimininkams namuose, išsivežė su savimi moteriškus paltus, sukneles irk t. Įvykis pranešta policijai.

Kaip teko patirti

į rengiamą B-nės reprezentacinį pobūvį Royal Connaught viešbutyje, Crystal salėje, ponioms ir panelėms balinės suknelės nėra privalomos. Staliukų rezervaivmas bus paskelbtas artimiausiuose NL ir TŽ nr. nr.

Ir šiemet Hamiltone

bus pravestas iletuviškos spaudos vajus. Užbaigimo proga, iniciatoriai numato surengti pobūvį, pakviečiant į jį USA ir Kanados lietuviškų laikraščių redaktorius.

Pereitą penktadienį

t. y. rugsėjo mėn. 25 d. savo namuose staiga mirė Liudvika Navickienė 50 m. amžiaus. Velionė Hamiltone paliko dukrą Navickaitę - Čerškienę, žentą ir anūką. Velionė į šį kraštą buvo atvykusi prieš 4 metus..

Metinis Tautos Fondui

vajus Hamiltone pradedamas šį ketvirtadienį. Miestas yra padalintas į 18 rajonų, taip kad kiekvienas lietuvis bus aplankytas rinkėjo ir prašomas.

Kbr.

AUKOJO „N. L."

F. Valys, Toronto, Ont. 3.00
Dr. V. Sruogienė, Chic. 1.00
KLB Hamiltono sk. 50.00
Už paramą nuoširdžiai ačiū.
NL

Mielas Broli ir Sese! Savo atsilankymu į

DAINOS - LITERATŪROS VAKARĄ WELLANDE,

kuris įvyks spalių mėn. 3 d. (šeštadienį), **slovakų salėje. 162 Hagar St., paremsi Vasario 16 Gimnaziją.**

Programą išpildo: rašytojas Vyt. Kastytis, solistai V. Verikaitis ir A. Ščepavičienė, akomp. S. Gailevičius ir D. Ščepavičiūtė. **Koncerto pradžia** 7 val. vak. Po koncerto šokiai. Turtingas valgių ir gėrimų bufetas. **Įėjimas 1 dol.**

Pelnas — Vasario 16 Gimnazijai Vokietijoje.

KLTS Wellando sk. v-ba.

St. CATHARINES, Ont.

PIRMOSIOS LAIDOTUVĖS.

Rugsėjo 19 d. St. Catherines Viktoria Lauwn kapinėse palaidota 62 m. amžiaus A. A. Anastazija Jakavičienė, p. Švažienės motina. Alexandria bažnyčioje gedulingas pamaldas atlaikė ir į kapines palydėjo Tėvas Petras Baniūnas. Į kapines palydėjo nemažas būrys lietuvių. Ten buvo pasakytas pamokslas ir, pagal lietuvišką paprotį, atgiedota Angelas Dievo ir visi palydėjusieji ant karsto užpylė po saują žemės.

A. A. Anastazija mirė nelaiminga mirtimi. Tuo laiku ji buvo Wellande Trampų šeimoje ir prižiūrėjo vaikus ir namus. Patys Trampai dirbo ūkyje prie tabako nuėmimo. Rugsėjo 16 d. tų pačių namų šioja. vaikai pranešė policijai, kad jų rūsyje yra negyvas žmogus. policija rado ją be sąmonės, tur būt, nukritusią nuo laiptų. Nuvežta į Welland General Hospital neatgavusi sąmonės mirė. Mirusios kūnas pergabentas į St. Catharines, kur gyvena jos duktė ir žentas.

Tai pirmos naujųjų emigrantų iš lietuvių tarpo laidotuvės St. Catharines. A. A. Anastazija pirmoji Vėlinių dieną nuves būrį lietuvių uždegt žvakelę įvairių tautybių kapinėse, kuriose ne vienas nulenks jai galvą ir mintimis nulėks už vandenynų pas savuosius, kurių jau gal daugelis po žeme ilsisi, o kitų kaulus gal tik lietus skalauja ar Sibiro vėjai ne **I. S.**

LONDON, Ont.

AUKŲ RINKIMO VAJUS.

Londono Apylinkės Šalpos Fondo Komitetas praneša, kad per visą š. m. spalių mėnesį mūsų apylinkėje bus renkamos aukos Vokietijoje pasilikusiems tautiečiams šelpti, 16 Vasario Gimnazijai ir pradžios mokykloms išlaikyti.

Aukos bus renkamos pinigais, rūbais bei avalyne.

Aukų rinkimui norima išnaudoti visas progas: aukos bus renkamos prie bažnyčios per lietuviškas pamaldos, susirinkimuose bei parengimuose. Taip pat bus lankomasi ir apylinkės lietuvių butuose.

Prašome visų tautiečių paremti šį mūsų darbą ir ištiesti duosnias rankas į vargą patekusiems tautiečiams.

Pradėdami šį spalių mėn. aukų vajų iš kalno visiems dėkojame. **Šolpos Komitetas.**

PAJIEŠKOJIMAI

— Pajieškomas Martynas Janavičius, iki 1944 metų dirbęs Panevėžio Kelių Valdyboj inžinierium. Jieško vienas iš gerų pažįstamų, iš senų laikų, svarbiu reiaklu. Prašomas atsiliepti Nepriklausomos Lietuvos administraiijai.

MYERS COAL Co Ltd. Hamilton

VISŲ RŪŠIŲ KURAS IR ĮVAIRŪS APŠILDYMO ĮRENGIMAI BEI PATAISYMAI.

Prieinamos sąlygos, mandagus patarnavimas, garantuota prekių kokybė.

Kreiptis pas lietuvį atstovą.

JUOZAS KARUŽAS

147 Grant Ave. **Telef. 7-477-8.**

DIDELIO PATYRIMO VALYMAS - TAISYMAS

DE LUXE CLEANERS

Paėmimas ir pristatymas dieną ir vakarais.

Sav. P. Rutkausko Tel.: NE 5-0303; 143 — 8 Lachine.

LIUDESIO VALANDOJ

KREIPKITĖS PAS

Laidotuvių Direktorių

C. Halpin Funeral Home Reg'd.

KOPLYČIA VERDUN — WILLIBRORD AVE KAM

PE. PRIE PAT AUŠROS VARTŲ PAR. BAŽNYČIOS

4500 VERDUN AVE, VERDUN. **Tel. YO 3440**

Siuvėjas

P. ŠIDLAUSKAS

PRIIMU ĮVAIRIUS UŽSAKYMUS.
ANGLIŠKŲ IR VIETINIŲ MEDŽIAGŲ PASIRINKIMAS VIETOJE.
ATLIEKU MENIŠKĄ DARBĄ.
UŽ SAVO DARBĄ GARANTUOJU.

Kreiptis vakarais po 6 val. **Tel. HA 8022**
1124 Chenneville St. Apt. 2 (kampas Bleury ir Dorchester) MONTREAL

Audžiu tautinius rūbus.

JUOSTAS, PAGALVĖLES, STALTIESĖLES, UŽUOLAIDAS ir kt. **NEAUGŠTOS KAINOS.**
288—6 Ave. Ville LaSalle. **Ald. Bobėnaitė-Puniškienė.**

7697 CENTRAL, VILLE LASALLE. **HE 3207**

LE MIEUX LINGERIE

VAIKIŠKI IR MOTERIŠKI DRABUŽIAI.
Taipogi yra priimami DAŽYMO ir PROSINIMO darbai sumažintomis kainomis.
5% nuolaida patiekusiam šį skelbimą.

BELLAZZI — LAMY, INC

TR 5151 **7679 George St.,** **Ville Lasalle.**
Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai.
Insuliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris.

Dr. Roman Pniewski

Daugiametė praktika didelėse ligoninėse ir klinikose..
Vidaus ligų, akušerijos ir venerinių ligų specialistas.
3537 PARK Ave, Montreal. **Tel. HA 7623.**
Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų.

GENERALINIS STATYBOS KONTRAKTORIUS

D. E. BELANGER & SONS

15 METŲ JŪSŲ TARNYBOJE

GARANTUOTAS DARBAS.

259 — 3 Ave., Ville Lasalle. TR 4588

Tabako ūkiai pardavimui

GERIAUSIA PROGA DABAR IŠSIRINKTI ŪKĮ.
Galima tinkamai apžiūrėti visus laukus, podirvį ir derlių.
Didelis pasirinkimas ūkių pradedant 3.000 dol. įmokėjimu.
Kreipiantis prašau pažymėti įmokėjimo sumą.

CHARLES POCIUS REAL ESTATE.
Tillsonburg, Ont. Tel. 829J.

SAMUEL'S CAR MARKET INC.

MOKA AUGŠTESNĘ KAINĄ UŽ TAMSTŲ AUTOMOBILĮ ir KEIČIANT JŪSIŠKĮ ĮVERTINA AUGŠČIAU, NEI BET KURIS PREKYBININKAS MIESTE.

* *

PIRKDAMI VARTOTĄ AUTOMOBILĮ, PAS MUS GAUSITE GERESNĖMIS SĄLYGOMIS, NEI BET KUR KITUR MIESTE.

* *

TAMSTŲ DISPOZICIJAI TURIME
VISŲ RŪŠIŲ NAUJŲ AUTOMOBILIŲ.

* *

TOLIMESNEI INFORMACIJAI KREIPKITĖS AR SKAMBINKITE

Lietuviui atstovui
Mr. HENRY ADOMONIUI
ir
Mr. J. C. PAQUETTE, Manager
8945 Lajeunesse, Montreal.
Telefonai: DU — 3289; DU — 7995; VE 6681.

Lietuviška moterų kirpykla

DARO ŠUKAVIMUS, PUSMETINIUS IR TRUMPALAIKIUS FRIZAVIMUS, DAŽYMĄ IR KT.
Sav. BIRUTĖ DODONAITĖ (B. M. Dodon).
2521 CENTRE St., Montreal. **Fltzroy 3292.**

MAMERTAS MAČIUKAS

DIPLOMUOTAS MOTERIŠKŲ IR VYRIŠKŲ RŪBŲ SIUVĖJAS.

AUGŠTOS KOKYBĖS RANKŲ DARBAS.

ANGLIŠKOS MEDŽIAGOS — NAUJAUSIOS MADOS.

SKUBUS PATARNAVIMAS.

SPECIALIZUOJUOS UŽSAKYMAIS PAŠTU
(mail orders) iš visų Kanados ir JAV vietovių.
Adresas: kampas Mount Royal ir Brebeuf, Montreal. (vienas blokas į rytus nuo De la ROCHE)
Įėjimas: 4504 Brebeuf St. Tel. FR 9141; Res.tel. RA 2-1726.

KAS SKAITO „NEPRIKL. LIETUVĄ" — REMIA LIETUVOS LAISVĖS KOVĄ!

Jono LADYGOS baldu studijoje „ARTIS"

priimami užsakymai ir pataisymai sofų, fotelių (chesterfields). „St. Louis Textiles" medžiagų ir baldų atstovybė fabriko kainomis.

Av. Verdun-Regina kampas
TR. 0952

A. J. Norkeliūnas

PER SAVO AGENTŪRĄ

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

AŠTUNTI METAI KAIP DRAUDŽIA GYVASTĮ, NAMUS, BALDUS, MAŠINAS, BIZNIUS, SUSIRGIMUS ir NELAIMINGUS ATSITIKIMUS. BENDRAI SĄŽININGAI PATARNAUJA VISOSE DRAUDIMO SRITYSE.

5637 JEANNE D'ARC AVE., MONTREAL 36

Tel. CL 2366

Premjera!

MONTREALIO LIETUVIŲ DRAMOS TEATRAS SPALIO 11 DIENĄ, SEKMADIENĮ, 3 VALANDĄ PO PIETŲ,
1200 BLEURY STR. (GESU HALL) STATO 3 VEIKSMŲ DRAMĄ

„PABUDIMAS"

Autorius ir režisierius — A. ŠKĖMA,
dailininkas — J. AKSTINAS.

Vaidina — B. PŪKELEVIČIŪTĖ, J. AKSTINAS, L. BARAUSKAS, A. DIKINIS ir K. VESELKA.

Bilietai gaunami: Jurgio Mačionio krautuvėje, Antano Gaurio krautuvėje „Rūta", „Nepriklausomos Lietuvos" redakcijoje, spektaklio dieną „Aušros Vartų" parapijoje ir prie įėjimo.

Bilietų kaina: $ 1,50. Spektaklis tik suaugusiems.

MONTREAL

MONTREALIO IR APYLINKIŲ LIETUVIŲ ŽINIAI.

Spalio 11 dieną, sekmadienį, 3 val. po pietų, 1200 Bleury str. (Gesu Hall) Montrealio Lietuvių Dramos Teatras stato A. Škėmos 3 veiksmų dramą „Pabudimas". Lietuvių visuomenė kviečiama kuo skaitlingiausiai dalyvauti. Kadangi salė gauta ribotam laikui, teatro lankytojai prašomi bilietus įsigyti iš anksto, kad išvengus susitrukdymo prie kasos, kas verstų teatrą vėluotis. Bilietus galima įsigyti jau dabar Jurgio Mačionio Verdune ir Antano Gauiro Ville Lasal le krautuvėse, „Nepriklausomos Lietuvos" redakcijoje, spektaklio dieną „Aušros Vartų" parapijoje ir prie įėjimo. Primenama, kad vaidinimas tik suaugusiems.

SOVIETINIŲ DRABUŽIŲ PARODA

Simpsono prekybos namuose, St. Catharine šį ketvirtadienį, spalio 1 d., bus atidaryta vitrina, kurioje bus išstatyti sovietiniai apsirengimo daiykai, kuriuos iš Rusijos yra atvežusi viena diplomato žmona. Žiurovai galės padaryti palyginimų su kanadinėmis prekėmis. New Yorke tokia paroda turėjo didelį susidomėjimą.

Į MONTREALĮ PERSIKELIA DR. J. ŠEGAMOGAS.

Jau kelis metus dirbęs Saskatchevano provincijoje dr. J. Šegamogas pagaliau gavo tei sę persikelti į Montrealį ir čia dirbti. Po mėnesio jis jau bus Montrealy ir, kiek žinoma, žada apsigyventi Verdune. Dr. J. Šegamogas yra specialybe chi rurgas. Prieš metus jis Montrealy lankė prie McGill universiteto specialius chirurgams kursus ir gavo chirurgo specialybės teises. Dabar dr. J. Šegamogas Jeanne d'Arc ir Verduno ligoninėse yra priim tas etatiniu chirurgu. Persikėlęs į Verduną, jis čia atidarys savo kabinėtą.

Mums tikrai malonu, kad Montrealy jau turėsime tris lietuvius gydytojus, kurie, tikimasi, netrukus atidarys ir lietuvišką kliniką.

LIETUVIŲ KATALIKIŲ MOTERŲ DRAUGIJOS,

Montrealio skyrius kviečia visus, vaikus ir suaugusius į vaikų „kaukių balių", kuris įvyks spalių 18 d. 3 val. pp. A. V. Parapijos salėje. Bus paruošti stalai su užkandžiais, saldumynais, kava ir tt. Programą išpildys patys vaikai.

Pelnas skiriamas „Vargo mokykloms" Vokietijoje.

Valdyba.

MONTREALIO UNIVERSITETE

Lituanistikos skyrius, veikiąs Slavų Instituto ribose, ir šiais mokslo metais sulaukė tokio mažo susidomėjimo mūsų tautiečių tarpe, jog apie bet kokį to skyriaus praplėtimą negalima bus pradėti jokių tolimesnių pasitarimų. Universiteto vadovybės šiuo atveju neįmano ma kaltinti, nes jeigu mes patys neparodome jokio suinteresuotumo, turime vietą užleisti toms tautybėms, kurios turi didesnį studentų skaičių ir moka tokią retą progą tinkamai išnaudoti savo kultūriniams ir politiniams siekiams manifestuoti.

Teko girdėti net nusiskundimų, kad lituanistinės studijos Montrealio Universitete ne sančios pakankamai išgarsintos, tačiau toks priekaištas ne atrodo pagrįstas. Tiktai keli asmenys per trejatą savaičių tesikreipė informacijų.

Kaip jau buvo anksčiau pažymėta, Montrealio Universitetan užsirašę asmenys, turi pilną galimybę šalia lituanistinių dalykų studijuoti visą ei lę praktiškų specialybių (vertėjų, bibliotekininkų, politinių mokslų etc.): Joms Kanados valdiškos įstaigos kasmet ieško žmonių iš Europos, kurie yra žymiai geriau susipažinę su europietiškomis problemomis. Tokiu būdu ne tik jaunieji, bet ir vyresnio amžiaus akademikai gali susirasti lengvesnio ir jų specialybėms artimesnio darbo įstaigose ir nebus privesti dirbti sunkaus fizinio darbo fabrikuose.

Kviečiame dar kartą visus lietuvius, suinteresuotus augš tuoju mokslu, kreiptis informacijų. Labai galimas dalykas, kad dar bus galima išsikovoti teisę įsirašyti universitetan šį semestrą. Kiekvienu atveju, tai bus galima padaryti sekančiam semestrui, kuris prasideda sausio mėn. 7 d. Nepraleiskime vienintelės tokios progos, nes vėliau galėsime kaltinti tiktai savo nesidomėjimą. Antrą kartą vargu ar tokia proga bus mums suteikta.

Informacijų prašoma skambinti tel. GR 7128 nuo 7 val. vakaro kasdien.

Lituanistikos Skyriaus Vadovybė Montrealio Universitete.

BAIGĖ SESERŲ KURSUS

Protestantų ligoninėje Verdune baigė seserų kursus šie lietuviai: Rita Giršaitė ir atatinkamus vyrų kursus Juliuus Šaltenis.

AIČIŲ UŽ ATSILIEPIMĄ

Ryšium su Norandos - Tim minso streiku „NL" red. kreipėsi į tautiečius, jeigu kas žino sreikuojantiems darbų. P. Martynas Avelis tuojau atsiliepė ir nurodė, kur jis žino darbų. Apie tai pranešta į No randą, o p. M. Aveliui už solidarumą ir artimo meilę didele padėka.

LANKĖSI MONTREALY

Iš Ottawos Montrely lankė si architektas p. Trečiokas su žmona.

ALDONAI KUZAITIENEI

praeitą šeštadienį seserų — pp. Fužauskienės ir Kringeleinės iniciatyva buvo suruošta kūdikio staigmena.

Dovanos būsimam naujagimiui ir gražios vaišės buvo labai jaukiai pravesta.

SPALIO 3 D. 8 VAL. VAKARO VISI Į ŠIAME SEZONE PIRMĄ

šokių vakaras

įvykstantį jaukioje DOM POLSKI salėje 1862 Wellington St. Bus turtinga loterija, bufetas su minkštais ir kietais gėrimais bei skaniais užkandžiais ir kitos pramogos.

Šokiams nuotaikingai gros MELODIJOS kapela vedama p. A. Piešinos.

Atsilankydamas linksmai praleisi vakarą ir tuo paremsi sportuojantį jaunimą.

SPORTO KLUBAS „TAURAS".

AUGŠTESNIEJI LITUANISTIKOS KURSAI PRADĖJO DARBĄ.

Augštesnieji lituanistikos kursai praeitą šeštadienį pradėjo pirmuosius mokslo metus. Juose bus dėstoma Lietuvos gimnazijų kursas: per pirmuosius metus 5 ir 6 klasės, per antruosius 7 ir 8 klašės. Baigusieji šiuos kursus gaus pažymėjimą, atitinkantį lietuviškąjį brandos atestatą. Brandos atestatas apims tiktai lituanistinius dalykus; bet yra daromi žygiai, kad norintieji toliau studijuoti humanitarinius mokslus, galėtų su šiuo baigimo pažymėjimu įstoti uni versitetan.

A. L. K. direktorius praneša, kad visi lietuviai, dėl įvairių priežasčių Lietuvoje arba tremtyje nebaigę gimnazijų, gali įsiregistruoti į šiuos kursus ir baigti neišeitą gimnazijos kursą bent iš lituanistinių dalykų. Tokiems klausytojams bus sudarytas atskiras augštesnis kursas. Tai reta proga sutvarkyti savo mokslo pažymėjimus, o taip pat ir atnaujinti ir papildyti trūkstamas ži nias.

Šiuo metu A. L. kursus lanko mažas klausytojų skaičius. Visi lietuviai jaunuoliai prašomi neatidėliojant įsirašyti klau sytojais, nes kiekviena praleista savaitė yra nuostolis, kurį darome patys sau.

Kursai vyksta kiekvieną šeš tadienį nuo 9 val. ryto iki 1 v. po pietų. Suinteresuotieji ga li tuo metu kreiptis į kursų di rektorių p. A. Ališauską arba skambinti telef. p. S. Kęsgailai (HE 5956).

ANGLŲ KALBOS KURSAI.

Pradedant rugsėjo 29 d., 7 val. ir 9 val. vakaro YMCA-oje, 5550 Park Ave, antradieniais ir ketvirtadieniais pradedami pradedantiems mokytis anglų kalbos kursai, kurie tęsis visą žiemą. Daugiau informacijų galima gauti telefonu DO 4639.

VESTUVĖS.

M. Mikalauskaitė ištekėjo už prancūzo, o M. Zečiutė— už anglo.

SERGA.

Serga DLK Vytauto klubo pašalpinės nariai: Juozas Jurk šas, Feliksas Skandis ir Antanas Baublys.

PERSIKĖLĖ

Iš Montrealio į Toronto per sikėlė gyventi kosmetikė p. Ke mežytė.

IŠ SOVIETINIO „ROJAUS"

neseniai pabėgęs lenkų lakūnas leit. Jarecki rugs. 27 d. Montrealio lenkų veteranų salėje, lenkų visuomenei, susirinkusiai į protesto mitingą prieš so vietų Lenkijos persekiojimus, pasakojo savo pergyvenimus ir pabėgimą, kurio metu jis atskraidino į Bornholmo salą pirmą „Mig'ą" iš sovietinės Lenkijos, (kovo 10 d.).

Visi augštesni karininkai nuo pulkininko imtinai — Len kijoje yra rusai, nors dėvi len kų kariuomenės uniformas.

Vienas iš jo kareivių, kuris atostogų parvažiavo į savo kaimą, paprašytas kolūkio komiteto, kaimiečių susirinkime ėmė raginti žmones rašytis į kolchozus, o užsispyruusius pavadino buožėmis. Šiam jau nebuvo lemta sugrįžti į savo ka rinį vienetą: naktį, grįžtantį iš susirinkimo, jį kelyje peiliais subadė.

Darbininkų darbas labai ilgas: nuo tamsos iki tamsos. Po darbo dienos pavargusius darbininkus pasitikdavo pasiruošę politrukai, kurie juos versdavo dalyvauti politinuose susirinkimuose užtrūkstančiuose iki vėlyvos nakites".

Jarecki pasakojo dar apie filmus, karių atostogas ir kita, bet tai dauigau smulkmenos.

J. P.

APIPLĖŠIMAI

Jokubas Kisielius St. Lawrence Blvrd apiplėštas būrio demoralizuotų jaunuolių. Keisčiausios piktadarybės — tai batukų plėšimas nuo kojų. S. Lefebre pranešė policijai, kad jai įeinant į Bell Telephone namus, jaunas vyriškis griebė ją už kojų, nuplėšė batukus ir nubėgo. R. Racine taipgi nusiskundė, kad jai batus nuplėšęs taipgi nepažįstamas jaunuolis. O gal tai yra ne plėšikų, o manijakų darbas. Poli cijos žiniomis, vien per liepos mėnesį Montrealy padaryta 1128 kriminaliniai nusikaltimai. Ypač daug vagiama automobilių.

— 46 valstybės prisiuntė sa vo chemikus į JAV vykstantį kongresą, kuris svarsto mais to produktų klausimus.

NAUJA PRODUKTŲ KRAUTUVĖ.

Didžiai Gerbiamas Tamsta,

Turime garbę pranešti Tamstoms, kad š. m. spalio mėn. 1 d. mes atidarėme maisto produktų parduotuvę su dideliu įvairiausios šviežios mėsos skyriumi

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Toronto.

Mūsų tikslas: augštos kokybės produktai, žemos kainos, sąžiningas ir greitas patarnavimas.

Maloniai prašome Tamstų savo maloniu apsilankymu paremti mūsų biznį ir tuo įgalinti mus,Tamstų ir mūsų naudai, tesėti ir tęsti mūsų nusistatymą, aprūpinti Gerb. klijentus žemomis kainomis augš tos kokybės produktais.

Laukdami malonaus Tamstų apsilankymo, liekamės pasiruošę Tamstoms patarnauti

J. E. Punkeris ir J. Krasauskas.

PAMALDOS LIETUVIAMS EVANGELIKAMS

Toronte, Šv. Andriaus liuteronių bažnyčioj, Carlton & Jarvis gt. kampe, bus spalių 4 4. 9 val. ryto. Pamokslas taikomas Padėkos šventei. Be to, įvyks išpažintis ir bus einama šv. Vakarienės.

Dr. M. Kavolis.

BEREIKALINGAS SUVEDŽIOJIMAS.

Per lietuvių radiją buvo pranešta, kad sekmadienį 3 v. Liet. Namuose bus surašinėjami liudininkai sąryšy su Kers teno rezoliucija, tačiau išlaukus visą valandą, jokių ten su rašinėtojų nepasirodė. L.

TORONTO

ATIDĖTAS BAŽNYČIOS STATYMAS?

Praėjusį sekmadienį laike pamaldų Prisikėlimo parapijos klebonas T. B. Grauslys pranešė, kad dar šiais metais pla nuotas pranciškonų bažnyčios statymas Totonre yra atidėtas. Sklypą pašventinant buvo skelbta, kad bažnyčia Kalėdoms jau bus po stogu. Be to, klebonas nusiskundė parapijiečių neduosnumu: renkant po namus bažnyčios statymui au kas, daug kas pasiteisina, kad aukosią tik bažnyčią pradėjus statyti. Tėvas Grauslys įsakmia pabrėžė, kad pranciškonai tol nepradės statyti bažnyčios, kol iš pačių lietuvių tam nesurinks užtenkamai pinigų. Tėvai Pranciškonai Toronte yra užplanavę pastatyti didelę baž nyčią ir vienuolyną.

J. Vilėnas.

AKTUALIJOS TRUMPAI.

— Šeštadieninė mokykla pradėjo darbą. Ved. J. Jankaitis, mok.: A. Merkelienė, P. Mačiulaitis, J. Širka, B. Mackevičius, V. Teseckas.

— Jaunimo grupė, režisuojama kun. B. Pacevičiaus, lap kričio 1 d. stato „Sūnus palaidūnas". Dekoracijos p. Mang lico.

— Naujos bažnyčios moterų rėmėjų būrelio valdybą sudaro: I. Mankuvienė, dr. Norvaišienė, S. Dervinienė, B. Ta mulionienė, E. Jurkevičienė, N. Kulpavičienė, J. Rinbutienė, A. Gataveckienė ir St. Klup šienė.

— „Daina" lapkr. 14 d. Lie tuvių Namuose rengia loteriją -bazarą, kuriame bus vertingų fantų. Tuo pačiu metu ten bus ir šokiai.

— Susituokė: Titas Savickas su Morta Šneideryte ir Ka zys Baliūnas su Česlava Sakalauskaite.

— Pakrikštyti: Povilas Kęs tuutis Simonaitis, Romualdas Andrius Bigauskas ir Petras Inčiūra.

PRANEŠIMAS DĖL BSF

Bažnyčios Statymo Fondo Valdybos Likvidacinė Komisi ja, baigdama sudaryti BSF Val dybos piniginę apyskaitą - balansą ir sudariusi vardinį są rašą, rugsėjo 21 d. posėdyje nutarė, kad visi, norintieji at siimti ar kitur pervesti aukas iš buvusios BSF Valdybos, tu ri paduoti pareiškimą ligi š. m. lapkričio mėn. pirmai dienai.

Pareiškimai reikia paduoti Šv. Jono Krikštytojo parapijos klebonui (941 Dundas St. W., telef.: EM 47656), arba BSF Valdybos Likvidacinės komisijos pirmininkui J. Žalia duoniui, 6 Hector Ave, telef. LL 0568.

Pareiškime turi būti nurodoma aukotojo pavardė, vardas, adresas, norima atsiimti ar per vesti suma (kam tie pinigai pervedami).

Šv. Jono Krikštytojo parapijos klebonas ir BSF Valdybos Likvidacinės Komisijos Valdyba.

ORGANIZUOJAMA STATYBOS BENDROVĖ

Toronto jau yra nemažas skaičius namų, pastatytų neseniai atvykusių lietuvių rankomis.

Dabar yra organizuojama platesnio mąsto bendrovė. Yra užsimota sudaryti 150.000 dol. kapitalą. Iniciatyvos ėmėsi Jurgis Strazdas, kuris toje srityje jau dirba nuo pat atvykimo į Kanadą. Jis yra gabus, sumanus ir energingas. Jo pastangų dėka lietuviai Toron te turi savo namus ir lietuvišką bankelį. Todėl nėra abejonės, kad ir šis užsimojimas jam pasiseks.

Bs.

IŠNUOMOJAMAS kambarys pavieniems arba vedusiems, Rosemounte. Teirautis tel.: RA 2-5824.

PIGIAI PARDUODU alyvinį pečių ir bačką alyvai. Apžiūrėti po 6 val. vakado. 6622 A. Des Erables Ave.

IŠNUOMOJAMAS kambarys 6580 — 20 Ave, Apart. 1. Rosemount. Tel.: RA 2-7248.

IŠNUOMOJAMAS 5 KAMBARIŲ BUTAS, su centriniu aliejiniu šildymu ir kitais patogumais. 7659 Central St. Ville Lasalle.

DANTŲ GYDYTOJAS
Dr. J. MALIŠKA
priima: 9 a. m. — 10 p. m.
5303 Verdun A., Verdun,
Telef.: TR 4547.

Dr. E. Andrukaitis
956 Sherbrooke E.
Tel. CH. 7236

Raštinė: OLiver 4451
Dr. P. MORKIS
DANTŲ GYDYTOJAS
Vakarais ir šeštadieniais pagal susitarimą.
1082 Bloor W. Toronto 4.
į rytus nuo Dufferin St.

Dr. A. VALADKA
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
1081 Bloor St. W.-Toronto
priima ligonius ir gimdyves šiokiadieniais nuo 2-4 pp. ir 6,30-8 vv. arba pagal susitarimą tel. ME 2933

Margis Vaistinė
JONAS V. MARGIS — VAISTININKAS
19 St. John's Rd. (prieš 3131 Dundas St. W) Toronto.
Receptams naujiems ar seniems—tik paskambink ar parašyk—mes pristatysime kuo greičiausiai. Pristatymas visa me mieste VELTUI. Taip pat turime: trejos devyneris, ramunėlių, Celsijaus termometrų, (foto reikmenų, mažų vaikų valgių, 4711 odekolono, vitaminų ir tt.
Telefonas MU 9543. Valandos 9 a. m — 9 p. m.

JONAS J. JUŠKAITIS
Vienintelis lietuvių kilmės Kanados pilietis, baigęs išklausyti visą teisių kursą Toronto Universiteto Juridiniame Fakultete.
932 Dundas W., Toronto, Canada. Tel. EM 6-4880.
(Iš tolimesnių vietovių galima kreiptis laiškais).

PIRMOJI LIETUVIŲ
Real Estate Istaiga
TORONTE.
NUOSAVYBĖS ARBA BIZNIO PIRKIMO AR PARDAVIMO REIKALAIS, PASKOLŲ GAVIMO, NAMŲ AR BIZNIO APKAINAVIMO IR TEISINGO PATARIMO REIKALAIS KREIPKITĖS Į MŪSŲ ĮSTAIGĄ BE OBLIGACIJOS.
ESU TORONTO MIESTO GYVENTOJAS PER PASKUTINIUS 25 METUS.
AL GARBENS - Garbenis
REAL ESATE and BUSINESS BROKER
1486 DUNDAS ST. W., TORONTO, Ont.
Telefonas LO 2738. Vakarais HY 1543.